

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.**
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás

*czirokbemutató és czirokvásárban való
részvételre.*

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó évi november 20—30-ig czirokszakáll bemutatást és czirokvásárt rendez, melyre a külföldi czirokvásárosok figyelme is fel fog hivatni.

Felkérjük tehát a cziroktermelő t. gazdaközönséget, hogy ezen czirokvásárra saját jól felfogott érdekében mintákat küldeni sziveskedjék. **Beküldendő egy kis bál czirokszakáll, annak megjelölésével, hogy a beküldött mintához teljesen hasonló czirokszakállból mennyi áll rendelkezésre és mily árt kíván ezért a termelő. A beküldés határideje november 15-e.** A minták az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, Budapest, Köztelek címre bérmentve küldendők.

Rendező-bizottság.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete.

Most mult két éve, hogy a fővárosi vásárcsarnokok ellátása céljából az 1895. évi III. orsz. gazdakongresszus határozata értelmében a Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete megalakult. Megalakulását szükségessé tette az a körülmény, hogy a gazdáknak majdnem valamennyie termel oly czikkeket, amelyek a főváros élelmezésében jó keresletnek örvendenek, de amelyeket a gazdá-

nak a termelés helyén mégis csak nehezen és sokszor valóban csak potom áron lehet értékesíteni. Ennek dacára ezek az élelmiszerek, amidőn a fogyasztóhoz kerülnek, már oly drágák, hogy emiatt a fogyasztó élelmezése nagyon meg van nehezítve.

Ezen visszas helyzetnek egyedüli oka a fölösleges közvetítés, amely a termelő és fogyasztó között van s amely a maga hasznára és a termelő és fogyasztó kárára az élelmiszereket mód nélkül megdrágítja. A vásárcsarnokok megnyitásával alkalom kínálkozott arra, hogy egy értékesítő szövetkezet működésével ezek a fölösleges közvetítők mellőzhetők és termelők a fogyasztókkal közvetlen összeköttetésbe hozhatók legyenek. Ez adta meg a „Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezetének” megalapítására az impulzust.

A szövetkezetet a magyar gazdák létre is hozták.

A vásárcsarnokok azonban a kitűzött időre nem készülvén el, a szövetkezet működését megalakulása után csak egy félévvel kezdhette meg. Ez annyiban járt a szövetkezetre hátránnyal, hogy a személyzet egy részét ekkor felfogadni és fizetni kellett anélkül, hogy azok munkaeje még kihasználható lett volna. Végre 1897 február 1-én a vásárcsarnokokat megnyitották és a szövetkezet is megkezdte működését. Mint általában minden kezdet, úgy a szövetkezet működésének kezdete is bizony nehéz volt, különösen azért, mert ezen szövetkezet egy oly intézmény, amely nemcsak nálunk, hanem mondhatni a maga nemében az egész világon páratlanul áll. Az ismeretlen üzletág tapasztalatok nélkül

eleinte bizony nemcsak nehezen indult meg, hanem általában nagyobb anyagi áldozatokat vett igénybe, mint amennyit az üzleti forgalom után esedékes csekély közvetítési díjból fedezni lehetett volna. A kezdet nehézségei azonban senkit sem csüggesztettek el, mert jól tudta mindenki, hogy egy eddig teljesen a közvetítők által uralt helyzetben csak nagy nehezen és csak a kellő anyagi áldozatokkal lehet javítani. A nehézségek dacára tehát a szövetkezet szépen töltötte be feladatát, mert a gazdák terményeit jól értékesítette s a fogyasztókat kifogástalan áruval jutányosan látta el.

Az anyagi nehézségeket növelte az a körülmény is, hogy a nagyon drágán épített fővárosi vásárcsarnokban a helyberek oly óriási nagyok, hogy azokhoz képest a főváros legelőkelőbb utcáiban lévő fényes üzleti helyiségek bére valószínűleg olcsónak mondható. Ez a magas helybér annál jobban emelte a szövetkezet kezelési költségeit, mert a szövetkezet, mint hatósági közvetítő hivatalos funkciókat is végezvén, méltánytalanul látszott, hogy ennek dacára ily magas helybéréket fizessen. Ezt a főváros hatósága is belátta, mert az idei második üzleti évre a helyiségbéreknek 50%-át engedte el a szövetkezetnek.

Maga a szövetkezet ezenközben közmegelegedésre teljesítette feladatát. A szövetkezeti tagok száma szaporodott, a beküldött áruk mennyisége állandóan emelkedik, az összes forgalom jelentékeny növekedésben van. A szövetkezet mégis válságba került.

A válságnak oka az, hogy mindjárt kezdetben nagyobb forgalomra számítván, a vezetők azt remélték, hogy az

Mindennemű erőtakarmányok
mint

**finom és goromba buzakorpa,
szárazmoslék, malátacsira, olaj-
pogácsa budapesti gyártmány,
ugyszintén vidéki repcze, napra-
forgó, tökmagpogácsa legjutá-
nyosabban szerezhethő be**

Gabonaneműek

a legelőnyösebben

értékesíthetők

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

V., Alkotmány-utca 31.

üzleti forgalom után esedékes jutalék elég lesz a kezelési költségek fedezésére. Ez a remény nem vált be, mert a szövetkezet oly minimális közvetítői jutalékokot számított, azért is, hogy minél több gazdát nyerjen meg a beküldésre, hogy a bevételek a tekintélyes forgalom dacára nagyon is alatta maradtak a szükségletnek.]

Igy tehát nem maradt hátra más, mint a hiányt a részjegytökből fedezni. Majdnem minden szövetkezetnek kezdetben ez a sorsa. Így volt ez a budapesti köztisztviselők fogyasztási, má virágzó szövetkezeténél, amelynek az első évben 40,000 frt deficitje volt, így volt ez a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, amely első években a részjegyek kamatait nem tudta fizetni. De hisz az nem is baj, mert a szövetkezetnek a feladata az, hogy azon a téren, amelyen a tagok szolgálatára vállalkozott, elsősorban a tagok igényeit szolgálván, azokat elégítse ki. Ebben a tekintetben a Vásárcsarnok Ellátók Szövetkezte is teljesen betöltötte feladatát.

Amde a vásárcsarnok ellátók szövetkezte sokkal nagyobb nehézségekkel kénytelen megküzdeni, mint bármely más szövetkezet és ezért az alakuláskor kikötött 300 részjegy, amely ma már 80-al van tuljegyvezve kevésnek bizonyult. A szövetkezet ma tehát azon a ponton van, hogy arra az esetre, ha a magyar gazdák a már eddig jegyzett részjegyeken túl, még további részjegyeket nem jegyeznek, a felszámolást kénytelen kimondani, holott ma már a kezdet nehézségeivel megküdvén, a magyar gazdák érdekeit még nagyobb mértékben és jobban szolgálhatja, mint eddig és dacára annak, hogy

az üzleti forgalom oly arányban emelkedik, hogy a jövő évben már remélhető lenne, hogy az üzleti költségek a jutalékokból fedezhetők lesznek. Annál is inkább, mert a földmívelésügyi miniszter ur hathatós segítséggel támogatni hajlandó a szövetkezetet és a fővárostól is a jövőben még további könnyítések is remélhetők.

A vásárcsarnok ellátók szövetkezetét a magyar gazdák megszűnni nem engedhetik. Eltekintve attól, hogy a szövetkezet megszűnése a szövetkezeti eszme vereségét jelentené — éppen akkor, amikor a szövetkezet a gyermekbetegségekben tulesve, boldogulását bizonyon remélheti — a vásárcsarnok ellátók szövetkezetére a magyar gazdáknak okvetlenül szükségük van, hogy arra való terményeiket a főváros piacán közvetítők kizárásával bizonyon értékesíthessék. Ha a szövetkezet megszűnnék, a gazdák ismét kényre-kezdre volnának kiszolgáltatva az élelmiszerkereskedőknek és legalább nagyon hosszú ideig nem is remélhetnék, hogy az ő érdekeiket szolgáló intézmény alakuljon. Hisz kinek volna kedve és bátorsága egy új ilyen intézmény kezdeményezéséhez, ha a magyar gazdák a mostani, annyi reményre jogosító és jól működő szövetkezetet megszűnni engednék?

Biztos a reményünk, hogy erre nem fog sor kerülni. A szövetkezet elnöksége most küldötte szét felhívását a tagokhoz, amelyben a szövetkezet helyzetéről kimerítő értesítést ad. Hiszszük, hogy a vezetők felhívásának lesz annyi eredménye, hogy új részjegyek jegyzésével a szövetkezet további működése és ezzel a földmívelésügyi miniszter segélye is

biztosítható lesz. Ha pedig a magyar gazdák ennek dacára ez ügyben is csak azt az ismeretes szalmalángot tanúsították volna, úgy maguknak tulajdoníthatják csak, ha a jövőben érdekeik szolgálatára való intézmények megalakítását a hivatott tényezők sokkal aggodalmasabban és talán nem is oly nagy lelkesedéssel fogják kezdeményezni.

Felhívjuk ez uton is a gazdák figyelmét ez intézményre és hisszük, hogy üzletrészek jegyzésével hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a szövetkezet ne csak fennállhasson, hanem meg is erősödjék.

Ez ügyben az OMGE. is szívesen ad felvilágosítást.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Néhány szó a zombolyázásról.

☞ Beköszöntött az ős, megjöttek az esőzések, itt az ideje, hogy a gazda a még künn maradt takarmányát betakarítsa. A tegerítőrés javában folyik, a répa is kiszedés alá került s ezek fuvarozása annyira lefoglalja az összes emberi és állati erőt, hogy a künrekedt takarmányt már alig lehet valahogy betakarítani; pedig a luczernás még kaszálatlan, a csalamádé nagyrésze lábón áll s még a késői sarjura is kell gondolnunk.

Ez az az időszak, mikor a gazda gondolkodóba esik s nem tudja mihez fogjon hamarabb, de ha volna is annyi ideje, hogy szép rendben megbirkózzon a sok dologgal, itt van az időjárás, mely már nem engedi, hogy a künrekedt takarmányokat annak módja és rendje szerint lekaszálja, megszáritsa és behordja. Mődját kell tehát ejtenie, hogy a megbetakarításra váró takarmányokkal minél hamarabb s a mellett olcsón és jól elbánjunk.

már rákerült Kanyó arra a listára, a melyen az akasztófát várók nevei voltak.

Nem bíztam ezt a dolgot a panduraimra, magam akartam eljárni benne. Magam mellé vettem Nagy Jancsit, meg Pék Gábrit, a két legjobb legényemet s elkezdtem velök a környéket kutatni.

En sem voltam utolsó az erős emberek közt s a két pandurom közül akármelyik is játsza elbánhatott Kanyóval. De kellett is a helyre legény, mert nem egymás mellett operáltunk ám, hanem külön-külön.

Ezt a magában barangoló betyárt nehezebb volt nyomozni, mint egy bandát. Pedig sietni kellett, mert Kanyó vészmetet kapott s minden héten megnyuzott félig valami utast.

A pandurokat elküldtem kopónak, magam meg elálltam lesbe a Fekete-erdőhöz.

Ezen a tájon legkevesebb híre volt Kanyónak, tiszta dolog volt hát, hogy itt van valahol állandó tanyája. Ugy okoskodott ő is bizonyosan, mint a csikasz-farkas, amelyik messze vidékre barangol el fészektől rabolni, nehogy gaztetteivel magára vonja a veszedelmet.

De hol van itt az az „itthon?”

A Fekete-erdő csupa zeg-zug. Széles mély völgyek vannak benne, azokban pedig mély nádastavak. A nád közt hónapokig ellehet valaki néhány gyékény-zsupon, annélkül hogy sejtene lehetne, hol megy be, hol jön ki. Mert a nád összehajlik a lépés után mindjárt. Csak megtörni nem szabad.

Kevés ut volt az erdőben, azt is kiverte a fű, a gaz. Páfrány nőtt mellette jobbról-

TÁRCZA

A régi világból.

(Egy volt esendbiztos meséje.)

Jöjjön, üljön ide mellém, erre a lőczára. Innen láthatjuk ez egész násznépet, de kivált az én drága fiamat, akinek a boldogsága engem is boldogít. . . Ugy-e gyönyörű ez a menyecske? Mintha csak boldogult feleségemet látnám újra, azon a napon, mikor megesküdtünk. Most a fiamon a sor! . . . Megnyílik a szívem az örömtől, lássa. Elmondom most: Hogyan jutottam én ehhez a boldogsághoz.

Javakorbéli férfi voltam, amikor meggyült a bajom Kanyóval, aki a legveszedelnesebb kapezabetyárja volt ennek a mi dombos hajlatos vármegyénknek.

Tudja maga, mi az a „kapezabetyár”? Ezt is meg kell, hogy magyarázzam. A mi praxisunkban ez a leghitványabb fajtáját jelent a betyárnak. Ez az, aki már a természeténél rossz, de azért nem igazán bator. A nagy rablóra soha sem haragudunk úgy annakidején, mint az ilyen jött-mentre. Azok az életet megvető betyárok, akiknek az emlékéhez szinte hősi hírnév tapad, többnyire valami sors átka folytán lettek azzá, amik. De a kapezabetyárt csak az ösztöne sodorja, az nemcsak a keskeny ösvényről szédül bele az örvénybe, hanem a széles országutról is, mert ott piszok van s abban fetrengeni jól esik neki.

Ilyenfajta volt ez a Kanyó Sándor.

Senki sem akadt, aki valaha jót tudott volna mondani róla. A falujában léha, rest embernek ismerték azelőtt is, hogy ráadta a fejét a betyárkodásra. Amíg a felesége élt, az szegény, csak tartotta benne valamennyire a becsületet, nem engedte, hogy egészen elzüljön. Mondják, hogy olyan asszony volt az, aki meg is verte az urát, ha úgy hozták haza a koresmából, részegen. A hitvány fráter türe, mert jó dolga volt másként az asszony mellett.

Hanem amikor az asszony elpusztult, nem maradt a háznál egy falat kenyér sem; nem kapott többet Kanyó rovásra pálinkát a zsidó árendásnál.

Egyszer csak eltűnt a faluból, ami nem lett volna nagy baj; hanem vele tűnt ám a plébános két jó csikója is. A lőkötesen kezdte, s mindjárt agyonütötte a „betyártisztességet” azzal, hogy a faluja papját károsította meg.

Egy pár hétre rá zivataros éjjel felgyújtotta a koresmát bosszúból, mert a koresmáros nem adott neki rovást. A parasztok még csak eltűrték volna, hogy a papjuk megkárosult, de hogy oda a koresma, ezt már nem tudták Kanyónak megbocsátani. Ettől a naptól fogva bojkottálták a komisz kapezabetyárt. Az egész környék lakossága szövetségbe állt, hogy még egy darab kenyeret sem adnak neki többet.

Ez volt a baj. Ez vitte Kanyót arra, hogy gyilkoljon. Alig két napra rá agyonverte és kirabolta az öreg Stern Samut, aki egymaga lakott viskójában a falu szélén. Most már feles volt tréfa a dolognak. A mit a rablógyilkos megtett ma, azt elkövethette holnap is. Most

magyar
gyben is
ngot ta-
k tulajdo-
erdekeik
megalaki-
at aggo-
oly nagy
ezni.
a gazdák
hisszük,
a fognak
kezel ne
eg is erő-
szivesen

És azt hiszem, ebben az esetben gazda-
társaim kétharmadrésze bizonyára velem együtt
a takarmánynak zombolyai módon való elta-
karítására fog gondolni, nemcsak mert ez a
legbiztosabb, hanem mert legbiztosabb is,
mint az utóbbi években e téren szerzett tapasztal-
atok ezt már teljesen beigazolták.

Eppen azért időszerűnek tartom, hogy

néhány szót elmondjak a takarmánynak e
nemü elrakási módjáról, bár ujat alig irhatok
e tárgyról, melyet már olyan nagyon kimeri-
tettek, ami szintén csak azt bizonyítja, hogy
éjre való eszmével van dolgunk. Nem igen
hiszem, hogy a gazdálkodás bármely terén,
bármely dolog oly hamar tért hódított volna
magának, mint éppen a zombolyázás, mely
mamá csaknem minden modern gazdaságban
otthonos lett.

A zombolyázás eredeti módjától a mai
napig azonban igen sok fázison ment keresztül
s a milyen tökéletes ma ezen elrakási mód,
szinte rámondhatjuk, hogy semmi kívánni
valót sem hágy hátra. Visszatérve oda, amikor
még szalmakoszoruba rakták a frissen vágott
nyerstakarmányt és egy méteres réteg földdel
nyomták agyon, egész máig, a mikor a félig
fennyadt, vagy már be is száradt takarmányt
szalmakoszoru nélkül szabadon rakjuk, a kazal
oldalait lenyessük és megelégszünk 50—60
cm. rétegű földköpenyeggel; igen sok gazda
csinált e téren kísérleteket s azt hiszem, hogy
mikor e téren szerzett tapasztalataimat én is
leírom, nem végzek felesleges munkát, hanem
éppen most lévén itt a zombolyázás ideje,
talán némi tanácsal és utbaigazítással szolgálhatok
gazdatársaimnak.

Általán ismert dolog, hogy a zombolyai
kazal Zombolyán, gróf Csekonics Endre bir-
tokán született meg. Legelső a tökéletesség-
hez vezető módja az volt, hogy törek és pelyva
elrakási módjához hasonlóan egy, legfeljebb
hat méter széles és az elrakandó takarmány
mennyiségéhez mért 6—20 méter hosszú helyet
kijelölve, azt egy méter vastag szalma-
réteggel megágyazták s azután az így elkészít-
ett alap oldalain szalmakoszort raktak körül.
Mikor a koszoru köröskörül készen volt, bele-
rakták az egészen frissen vágott takarmányt s
mikor ez megtöltötte a koszoru által támadt

balról. Az ösvényeken lépésben is alig halad-
hatott egy lovas ember.

Az egész környéken sem tudtam más
emberlakást, mint a vén Sebőt, aki vagy
husz esztendő óta volt hivatalos öre ennek
az erdőségnek. De az öreg arról volt híres,
hogy gyűlölte a betyárt s ő ugyan se szállást,
se ennivalót a maga jószántából betyárnak
nem adott.

Hanem talán tudhatott valami érdekese-
t a mi jómadarunkról. Nem árt, ha egy kicsit
kifagatom gondoltam magamban.

Ezt pedig nem volt szabad elszéleskedni.
Ha így megyek neki az erdőnek esendbiztos
uniformisban, s lóháton: még a vörösbegy is
áruhámmá válik. A lovam zörgeti az avart s
tüsszög a sok szunyogtól; akár kidobolnám
akkor, hogy „ide vigyázz, te kapezabetyár,
erre ne jársz, mert még találkoznál velem“, el-
hagytam tehát lovat s uniformist annál az
árendás zsidónál, akinek Kanyó legutóbb szíjat
hasított a hátából. Ez ugyan nem árulja el,
hogy mit tervezek. Még inkább hasznomra
igyekszik lenni mindenképpen.

Hamarosan kerített egy egész juhászbojtár-
kosztümöt, czipra szűrt, széles karimájú kalapot,
kampós botot. A bőrtűszöm az ing alá került
abba voltak bedugva a töltött pisztolyok.

Ezzel a készültséggel aztán utnak in-
dultam.

Kifent bajszom illett a juhászszerűhöz.
Senki se gondolhatta, hogy nem afféle szegőd-
ményes vagyok.

A Fekete-erdőn még egészen sötét volt.
Szándékosan kanyarodtam a mocsarak felé,
hátha a puha talajban valami jelre akadnék.

ürt, újból koszort raktak, azt újból megtöl-
tötték takarmánnyal s így építették fel egész
4 méter magasságig a kazalt, mikor azután
60—100 cm. vastag földréteggel betakarták.

A szalmakoszorunak ugyanis az volt a
célja, hogy ezáltal a takarmány körül védő-
burkot alkossanak, megvédendő a takarmány
széleit a rothadástól. Történt azonban, hogy
egy gazdaságok, hol szalmaszükibe voltak s
nem voltak hajlandók néhány szeker szalmát
feláldozni arra, hogy azt a zombolyai kazal-
nál felhasználják, megpróbálták a takarmányt
egészen szabadon rakni, vagyis a szalmako-
szort teljesen mellőzték. Magam is így esi-
náltam egyik pozsonymegyei birtokon, ugyan-
csak a fenti céltől hajtvva, néhány évvel ez-
előtt; de mint sok másnál, nálam is megtör-
tént az, hogy a mikor az így felépített kazalt
a tél folyamán felbontottuk, minden oldalon
körülbelül egy méternyre befelé a takarmány
teljesen penészes volt, sőt már rothadni
kezde.

Ennek nagyon is érthető magyarázata
volt. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a szerves
anyagok felbomlásához három tényező szük-
séges: a hő, a világosság és a nedvesség.
Minél könnyebben hatolnak azután ezek vala-
mely testbe, annál gyorsabb a felbomlás, roth-
adás. Magától értetődik, hogy a majdnem
nyílt, a takarmány lazasága által támadt üre-
ségek folytán előállt kazaloldalfalakba, melyek
pláne még a kazaltakaró földréteg sem
nyomott, ezen három tényező mindegyike ké-
nyelmesen behatolhatott, annál is inkább, mert
hiszen maga a takarmány is nyers, vízduz
volt, miért is a rothadásnak nyílt tere támadt.

Föltűnt azonban az a körülmény, hogy
a rothadás legnagyobb mérvű volt nem a
kazal legszélén, hanem a szélétől lefelé körül-
belül 40—50 cmnyire, hol a takarmánynak
majdnem 70—80 százaléka teljesen hasznave-
hetlen volt. Ezt azon körülménynek tulajdoni-
tottuk, miszerint a kazal legszélén lévő takar-
mány a külső szárazságnak lévén kitéve telje-
sen megszáradt s így a rothadásnak nem volt
kitéve úgy, mint a belsőbb réteg, melyet a
rothadást elősegítő mindhárom tényező ké-
nyelmesen ért.

Már-már afelett gondolkodtunk, nem

Az éjjel esett s a vadak nyoma most mindenütt
jól látszott, ahol sár volt.

Nem találtam semmit. Mentem hát óva-
tosan tovább, a vén Sebő tanyája felé.

Ugy elbujt a viskó a fák között, mintha
nagy mesztelenségét rejtegette volna szemérme-
sen. A paticsfalat rég' nem meszelték; a
nádfedelet megborzolta a vihar; az ablakok
alja papirossal volt beragasztva. Napraforgó-
körökből csináltak köréje valaha kerítést, az
tele volt akkora réssel, hogy sem embernek,
sem állatnak nem kellett a kapuhoz kerülni,
ha beljebb akart jutni.

Mosott a kútnál valaki. Egy asszony.
Mellette egy kis gyermek tapicskolt meztelen
lábcskájával a pocsolyában.

Mi a manó, gondoltam, hát megházaso-
dott a vén Sebő? Ugy tudtam eddig, hogy
magában remetéskedik.

Közelebb mentem, akkor láttam, hogy
fiatal az asszony és szép. Most már eszembe
jutott, hogy volt egy lánya a vén embergyü-
lölőnek, a kit egy nagy botlás miatt elűzött
magától. Talán ez került vissza.

Nem igen sokat tűnődhettem, mert már
észrevett a gyermek. Nem szólt, de tágra me-
resztett szemmel félénken bámult rám.

— Adj Isten, mondtam, itthon van-e az
öreg?

Az asszony megrezzen s felém fordult
gyorsan:

— Az Isten csodájába is, ugyan mit
ijesztgeti itt a jó embert! . . .

— Ejnye rózsám, de nem illik ez a vas-
villanás ahhoz a ragyogó szemedhez! Lato-
gatóba jöttem, iszen az öcsese volnék . . .

volna e ilyen viszonyok között jobb, ha a ta-
karmány ezen elveési módjáról lemondanánk,
avagy kénytelen kellenet a szalmakoszort
mégis csak „megspendiroznók“, mikor eszünkbe
ötlött ezen körülményeknek a természetes le-
vonása, az ugyanis, hogy ha mi ezen a rotha-
dást elősegítő tényezőket a kazaltól elvonjuk,
megfogjuk akadályozhatni a rothadást is. Ezt
pedig akként fogjuk eszhezölhetni, ha a kazal
széleit simára levágjuk.

A következő évben azután, mikor gazda-
ságunkban tehenészetet rendeztünk be, s óriási
takarmányt természetve, annak elrakásáról kellett
gondoskodnunk, ismét csak a zombolyázásra
szántuk magunkat. 700—800 szekér csalamádé
elrakásáról volt szó s azért az egyszer s min-
denkorra akartuk kipróbálni, melyik lesz a sok
közül az a rendszer, melyet a zombolyázás-
nál használni fogunk.

Évéből mind a három rendszer szerint
csináltuk a kazlakat, vagyis egyet szalmako-
szoru nélkül raktunk fel, oldalait meghagyva
úgy, amint azok a rakodás folytán felépültek;
egy kazalt szintén szalmakoszoru nélkül rak-
tunk, de oldalait a leülepedés és beföldelés
után szénametsző késsel simára levágtuk; a
többi takarmányt szalmakoszoruba raktuk s az
előirt módon építettük és kezeltük.

December 20-án nyitottuk fel az első
kazlat, egyet azokból, melyeket szalmával rak-
tunk. Mihelyest a földréteget lehánytuk s a
kazal egy részét szélességében lemetsztük,
máris látszott, hogy a szalmakoszoru teljesen
egészséges, hanem közvetlen a koszoru mögötti
csalamádé nem csak hogy penészes, hanem
már rothadásnak is indult körülbelül 25 cm-
nyire befelé. Ez a része a csalamádénak ta-
karmányul teljesen hasznavehetetlen volt s
csak mint tárgyat értékesíthették s a kazal
köbtartalmának körülbelül 8—10 százalékát
képezte.

Január 3-án nyitottuk ki a másik kazlat,
azt, melyet szalmakoszoru nélkül az oldalak
meghagyásával építettük fel. Ennél konstatáltuk,
hogy a szélitől 10—15 cmnyire a takarmány
teljesen ép volt, csak hogy ferjedési procedi-
rán át nem ment, vagyis egyszerűen meg-
száradt, olyan volt, mint mikor a csalamádét
rendesen szárítjuk. Hanem a jelzett területen

Erre a szóra kiderült a menyecske arca.
— Jaj Józsi bácsi, hát maga az? Min-
dig emlegeti Sándor is, hogy készül kend
hozzánk, de ő azt mondta nekem, hogy maga
csikós. Erigy Sándorka, erigy, mond meg apád-
nak, hogy nem kell félni.

Az ökölyi gyerek futott befelé, mint
egy ürge.

Egy pillanatig elbámultam. Mit jelent ez
a beszéd, hogy: nem kell félni! . . . Ki lehet
az a „Sándor“? Iszen az öreg Sebő Péternek
hívják!

— Kié ez a poronty? kérdeztem hirtelen
az asszonyt.

Fülig pirult s szemlesütve mondta: hát
ugyan kié lenne? a mienk a' bizony; iszen
tudja no, Sándor miatt kergetett el az apám.

Nem volt több időm a kérdezősködére.
A viskó ajtajában megjelent Sebő, a kerülő.
Amint meglátott, elsápadt. Aztán elordította
magát: jó reggelt kívánok esendbiztos ur!

Az ő szemét nem tudta megcsalni a
juhászszerű.

De most már én is tisztában voltam a
magam dolgával. Kitaláltam, hogy mért kiabál
ugy a vén czinkos. Bizonyos, hogy odabent
olyan valaki van, akinek jó azt tudni, hogy
csendbiztos jár a közelben.

Nem is feleltem, csak nekimentem az
öregnek, félredobtam az utból s beugrottam
a házba, hogy ne legyen ideje a rejtőző bics-
kásnak fegyverhez nyulni.

Abban a perczen ugrott ki Kanyó Sándor
az alacsony ablakon. Alig hogy kifért rajta.
De azért, akárhogy sietett, még ráért arra,
hogy a gyermekét is magával vigye. Ölbe

Ezen takarmánynak kévébe kötése és összerakása 20 napszám a 70 kr 14 „ — „
 Ennek felkötéséhez szükségelt 8 q szalma a 40 kr 3 „ 20 „
 Ennek a székérre való fel- és lerakásánál 16 napszám a 70 kr 11 „ 20 „
 12 székér száraz takarmánynak a 1/2 órára fekvő majorhoz vitele és elrakása naponként 4 fordulat = 3 fuvarnap a 3 frt 9 „ — „
 Összesen 63 frt 80 kr

A takarmány kaszási költsége mindkét esetben ugyanaz, ezt tehát számításon kívül hagytam.

A különbség volna 2 frt 62 kr a takarmányszállítás javára; ámde kaptunk a zombolyázás által 125 székér kitűnő, édesen erjedt, marha által kedvelt tápdus takarmányt; holott a takarmány szállítását folytán kaptunk 12 székér száraz, gyenge tápértékű takarmányt, melyet az ökrökön kívül más állattal alig lehet gazdaságosan értékesíteni. És a mi a legfőbb, a zombolyai takarmánynál nem kell az esőtől, a meleg hiányától félnünk, hanem ugyanakkor azt el, a mint a természet nekünk adja s a mikor elrakni akarjuk.

Mindezekből látnivaló dolog, hogy a takarmánynak zombolyai módra való eltevése határozottan a legjobb, aránylag a leggazdaságosabb és legfőképpen a legkevesebb kockázattal jár. Nem szükséges ezt ugyan gazdaságszemlélettel megérteni, mert hiszen ma minden valamirevaló gazdaságban ott diszleg a zombolyai kazal, mégis érdekesnek látom e téren szerzett tapasztalataimat gazdaságszemlélettel is közölni s csak legalább arra figyelmeztetni őket, hogy a mennyiben nem tették, ezentúl nagyobb figyelmet áldozzanak takarmányuknak a zombolyai mód szerinti elrakására.
 Christélyi Béla.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

A mangalicza-yorkshire kereszteléséről.

Δ A magyar tenyésztők nagy része, ha egy angol sertést lát, abban a pillanatban készen van a lesújtó kritikával: kényes állat, kopasz; télen megfagy, nyáron megsül; saláta kell neki eczettel, olajjal. Az élecek csak úgy pattognak az olyan tenyésztő felé, aki kísérletet tett valamely hussertés fajtával. Nincs párja a mangaliczának: ez a mottó. Ha aztán kérdezzük a gunyolódókat, hogy tenyésztett-e már más fajtát is, mint mangaliczát, hát akkor kitűnik, hogy más fajtának legtöbbje csak a hírét hallotta.

Nekem nincsen szándékomban a mangaliczatenyésztés előnyeit tagadni; de nem esküszöm kizárólag ezen fajta mellé, hanem igen is állítom, hogy vannak körülmények, amikor az angolfajta tenyésztése több haszonnal jár.*) Készséggel elismerem, hogy az általános tenyésztési feltételeket tekintve nálunk, a mi viszonyaink között legmegfelelőbb a mangalicza. De miért? Azért, mert sehol sincsen annyira kitéve a sertés az időjárás viszontagságainak, mint nálunk. A leghiresebb tenyészetekben is — kevés kivétellel — a sertésállomány összetakolt félszerekben telel. Az eltérés ezekben csak annyi, hogy a tákolmány nagyobb tenyészetekben nagyobb, mint a kisebbekben. Tény az, hogy például yorkshirei sertést a hazánkban divatos ólak legtöbbjében nem volna ajánlatos teleltetni.

A yorkshirei sertésnek télen meleg ólak kell és mindig tisztaság. Takarmányozás tekintetében azonban nincsen nagyobb igénye, mint

*) Az a baj éppen, hogy az ily körülmények mi nálunk még igen ritkák. R. V.

a mangaliczának. Előnyei a mangalicza felett: hogy — különösen a nagy yorkshire — jóval nagyobb annál; szaporasága 70%-al nagyobb; igen szelid természetű, továbbá, hogy legelő nélkül is nagyon szépen fejlődik.

Sokan abban a téves nézetben vannak, hogy a hussertés nem olyan hizodalmas, mint a mangalicza. Ezeket az elnevezés ejti tévedésbe. A hussertés — ha az a termelőre előnyösebb — éppen úgy kihizlalható és éppen azzal az eljárással. Hátránya a mangaliczával szemben különösen az, hogy kevésbé mozgékony lévén, kizárólag legelőn való tartásra — különösen az alföldi legelőkre — kevésbé alkalmas.*)

Szakemberek azt is állítják, hogy az orbáncz-járványra a yorkshirei sertés hajlammal bír. Lehet, én azonban nem tapasztaltam pedig nem ojtatok. Beojtással ezen is lehet segíteni.

A yorkshirei sertés legelőt teljesen nélkülözheti, ha különben a mozgásra elegendő tere van. Tavasztól őszig nem igényel mást, mint frissen kaszált luczernát vagy füvet, a mit szecskázva és kevés darával vagy korpával befülesztve is lehet neki adagolni. Ezentáplálkozás mellett kitűnő husban tartható.

Kiválóan alkalmas a yorkshire sertés mangaliczával való keresztelésre, habár ez az állítás — tekintve a két fajtának egymástól nagyon eltérő tulajdonságait — valószínűtlennek látszik is. Hazánk felső megyéiben, különösen Árnyában és a Szepességben; továbbá a Dunántul és Erdély egyes vidékein már nagy tért hódított ez a keresztelés. Én tettem ez irányban kísérleteket, olyképpen, hogy yorkshirei koczákat bugattam mangaliczakannal, (legtöbbször, így a fent elősorolt vidékeken is — megfordítva csinálják) s az általam elért eredmény minden tekintetben kitűnőnek mondható. Az ilyen keresztelési ivadékok jóval nagyobbak, mint a mangaliczák. A csürhéztetést pedig éppen oly jól kibirták, mint azok. Pedig a sertés szívósságának nincs erősebb próbája, mint a csürhéztetés az alföldi közös csürhéztetésnél.

Dokumentálja az elmondottakat egy yorkshirei koczával. Ez az állat óriásinak mondható: hossza az orrhégytől a farktőig szalagmértékkel mérve 212 cm., magassága a marnál 99 cm., a farbubnál 102 cm., övmérete 174 cm. Sulya a fiadás előtt három héttel — amikor a fénykép készült — 260 kgr. volt. Jelenleg 25 hónapos.

Nyolcz hónapos korában vettem, mint yorkshirei kannal felbugott koczákat. Az első fiadás alkalmával, 1897 év július havában 4 malacot vetett. Ugyanazon év október havában — miután yorkshirei kanom még akkor nem volt — mezőhegyesi származású mangalicza kannal bugattam fel. Tizenkét malacozal fizetett és felnevelte mind. Ezek a malacok inkább az anyára ütöttek. Ettől örökölték a nagy, csontos, hosszú testet; rövid és hajlott orrot; széles vállakat. Szelidebb és csendesebb természetűek, mint a mangaliczamalacok. Apjuktól örökölték a sűrűbb, sötétebb szőrzetet. Bőrük pedig majdnem valamennyinek itt-ott foltszerűen pigmentált.

Ezen ivadékból 10 darabot adtam el részint helyben Tót-Komlóson; részint a vidéki községekbe. Hat hetes korukban kaptam értük darabonként 12—15 frtot. A helyben eladottak további fejlődését figyelemmel kísérvén, a legkedvezőbb eredményt tapasztaltam. Ezek a malacok három hónapos korukban már akkorák voltak, mint az öt hónapos mangaliczák, s daczára az idej forró nyárnak, a csürhéztetést éppen úgy kiállották, mint azok.

A fent leirt yorkshire kocza harmadszori bugatás után (ismét mezőhegyesi kannal) pár nap előtt 14 darab malacot vetett. Ezekből 1 db nyomorékul jött a világra, 1 darabot

*) Ha mopszfejű (és gyakran az) egyáltalában alkalmatlan. R. V.

pedig az anya véletlenül agyonnyomott. Ezek a malacok is igen szépek és anyjuk valamennyit tudja táplálni.

Ugyanezen koczának első malacozásából, amidőn — mint fentebb említém — tiszta yorkshire kantól négy malacot vetett, egy darabot meghagytam tenyésztésre. Ezt a malacot már hét hónapos korában felbugattam mezőhegyesi mangalicza kannal. Fiadási eredménye bámulatos: mint előhasi kocza 16 darab malacot vetett. Ezekből 2 db a szülő uton megfuladt; két darabot pedig a kocza mindjárt az ellés után agyonnyomott. Az anyát kimérendő, adtam a malacoknak a szoptatás mellett tehéntejet is. Három heti szoptatás után a kocza újra felbugott, de azért még három héti szoptatott. Hat hetes korukban elválasztottam a malacokat, ekkor darabonként 5—5³/₄ kg. súlyukak voltak.

Saját tapasztalataim alapján teljes jóhiszeműséggel ajánlhatom a tiszta vérben való yorkshire tenyésztést azon tenyésztőknek, akiknek legelőterületük nincsen és csupán kész takarmánytetésre kénytelenek szorítkozni, feltéve, hogy jó és tiszta óllal rendelkeznek és legalább akkora kifutóval, hogy sertéseik abban a szükséges mozgást tetszésük szerint megtehetik. Egy kissé több utánjárás, mint amennyit a mangalicza igényel, bőven kifizeti magát, mert az angol sertés — különösen a nagy és középnagy yorkshire — miut a mangaliczával való keresztelésre igen alkalmas fajta — mindig és hovatovább keresettebb áru lesz.

Tót-Komlós.

Linsky József.

LÓTENYÉSZTÉS.

Mirigykóron átesett, rossz kondícióju s feltűnően izzadó csikók.

A. J. csári olvasónk kérdéseket intézvéen hozzánk, hosszú levelében lényegileg azt adja elő, hogy két lovat vásárolt, melyek mult évi februáriusban 4 évesek voltak, vasuti szállítás közben állítólag meghűltek, mirigykört kaptak s az egyik csakhamar felépült, a másik azonban 4 hónapig beteg volt s még most is, sanyalódik, igen sovány, lába, a patája hátsó részén dagadt. Különböz ez a kancza már három hónap óta „esődör után kivánczozik.“ Előadja továbbá, hogy a két ló felerészben szecskával kevert 80 kiló zabot és jó szénát ad libitum kap hetenkint 3 s az utóbbi két hétben kukoriczát is, de nem mondja hogy mennyit, végre pedig, hogy mindkét állat a lehető legminimálisabb munkában is feltűnően izzad, s jelzi, hogy jelenleg szántanak.

Kérdései, amennyire kivethetők — a következők:

1. Mitevő legyen, hogy az a daganat a lábón elműljék?
2. Mitől van, hogy az az egyik kancza oly sovány?
3. Lehet-e ezen kancza felhagatását tavaszra halasztani?
4. Mi az izzadásnak oka s hogy lehet azon segíteni?

Ha állatorvos állapította meg, úgy bizonyosnak mondható, hogy nem ugyan meghűlés, de fertőzésből eredt mirigykórban szenvedett a szóban forgó két ló s valószínű ez akkor is, ha nem állatorvostól ered a diagnózis, mert fiatal lovaknak gyakori és egészen szokásos betegsége a mirigykór.

Valószínű ez annál inkább, mivel kérdéstevő levelében azt is mondja, hogy annak a bizonyos sovány kanczának „beteg korában nyakán, lábán stb. folyt a betegsége“, (bizonyára megnyílt hályogokból a geny) tehát a mirigykórnak u. n. vándorló kehség alakjában szenvedett.

Már most, hogy ily természetű-e a lábán még most is meglévő daganat, azt nem tudhatjuk így látatlanban, de valószínűnek tartjuk, hogy igenis a kiállott betegségnek következménye az, hanem azért kezelésére nézve nem merünk így a távolból tanácsot adni; arra való a közelben levő valamelyik állatorvos, hogy ahhoz forduljon a kérdésttevő.

A második kérdésre azonban már az a véleményünk, hogy a kiállott és teljesen nem gyógyult betegséget sinylí az a kancza, azért oly sovány, dacára az elég megfelelő takarmányozásnak, s addig nehezen is fog húst szedni magára, míg rá a zöldtakarmányozás jótékony hatását — majd tavaszkor — ki nem fejtí s kondíciójának még ekkor is kérdéses a javulása, mivel nincs kizárva, hogy akár a mondott meghülés, akár a mirigykór és komplikációi révén oly kóros változást szenvedett, mely fulladozóvá (Dämpfig) tette.

Erre — éppen a jelzett izzadás — mindkét lóal is gyanút kelt, bár bizonyos, hogy a kukorica nagyobb adagokban szintén felidézheti azt a nagyfokú izzadást.

Ebben az izzadásnak is két valószínű okát adván, a 4. kérdésre még megjegyzem, hogy a kukoricaadag leszállításával vagy kihagyásával segíteni lehet az izzadáson, ha fulladozás fenn nem forog, de ha az fenforog, ugy azon segíteni nem lehet. Döntesse el ezt nem különben állatorvossal, aki fulladozásra megvizsgálván kérdésttevő lovait, ezen bajnak fenforogását vagy jelen nem létét könnyen kiderítheti.

A harmadik kérdésre az a feleletünk, hogy a felhagatást tavaszra halasztani igen is lehetséges. Valószínű ugyanis, hogy a szóbanforgó kanczánál (jelenleg 5 éves lévén) a sárlás februáriusban és márcziusban rendszeresen ismét jelentkezni fog s ki nem marad, vagy egyéb abnormitásra nem vezet, mint szokott vezetni — bár ritkán — öregebb állatoknál.

Egyébiránt a levél fogalmazása óta a kézhez kerülésig nagyobb idő folyván le, a mondottaknak kérdésttevő talán már csak részben veheti hasznát, mert ez idő alatt sok minden megváltozhatott az állapotban, de ezélszerűnek vélük azért az elmondottak közlését, mert tanulság rejlik azokban másokra nézve is. △

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutyra Ferencz.

A borsóka előfordulása az ember és az állatok szemeiben.

Az emberek vékonybeleiben elősködő galandféreg, a Taenia solium fejletlen alakja, a borsóka (Cysticercus cellulosae) kedvező tartózkodási helyei a sertések mell- és vállizmai, továbbá a nyelv- és a rekesz izmai, a hol közép nagyságú borsó mekkoraságáig fejlődik; színe fehér, gömbölyű vagy tojásdad alaka. Az említett izmokon kívül találták, még a szivizomzatban, a bőr alatti kötőszövetben, a középponti idegrendszerben és a szemben. A belső zsigerekben ritkán fordul elő.

A fertőzés kétségtelenül ugy történik, hogy az illető állatok, beteg embernek galandféreg-izeit tartalmazó bélsarát szedik fel. Különösen könnyen fertőzhetik magokat a sertések, miután trágyatelepek és árnyékszékek közelében a trágyával és bélsárral szennyezett földet turják, ezen kívül ha kutak az árnyékszékek szomszédságában vannak elhelyezve, az ivóvízzel is történhetik a fertőzés. Az ilyen módon a gyomorba került érett galandféreg-iz széjjel-ésik, a kiszabadult pete burkát a gyomornedv megemésztí, az ébrények pedig a gyomor falát átfurva a kötőszövet mentén tovább vándorolnak, részben a véráram útján a test különböző szerveibe jutnak el, a hol az ébrény hólyaggá, a borsókává alakult át. A sertéseken kívül

kutyában, macskában és egyéb állatokban, sőt magában az emberben, ki a fejlett állat, a galandféreg gazdája, szintén találtak már borsókákat.

Graefe a berlini szemészeti klinikán több mint 100 esetben talált emberek szemében borsókát, ugy, hogy a berlini klinikára kerülő szemészeti beteg anyagban a borsókák 100/00-t tesz ki. A szem elülső részeiben összesen csak 9 esetben találta, az esetek túlnyomó többségében a szem hátulsó részeiben fordult elő. Valamennyi esetben csak egy hólyagféreg volt egy szemben, az irodalomban csak egy eset van feljegyezve, mely szerint Becker egy ember szemében két borsókát talált, egyet az üvegtestben, egyet pedig az ideghártya alatt.

Sertések szemeiben a borsóka gyakrabban fordul elő. Nordmann ír le egy esetet, melyben 12 borsóka volt egy szemben. Mesterséges uton a betegséget előidézni nem sikerült, Ammon és Haubner a megsebzett kötőhártyára a Taenia solium petéit helyezték és ilastrum segélyével fixálták, így akarván a betegséget előidézni. Állatoknál kevés figyelmet fordítottak a borsókás állatok szemére, bár kétségtelenül ezekben is elég gyakori a borsóka. Pretner (Thierärztliches Centralblatt 1898. 16 sz.) a prágai vágóhidon három hónap alatt 100 különféle fokban borsókás sertés szemét, a szemizmokat, a szemhéjakat és magát a szemet vizsgálta meg, de csak két esetben talált a szemben borsókát, mindkettőben a retina alatt. A borsókás sertések 20/00-ában azonban a szemizmokban is volt borsóka található, ily esetben pedig a szemhéjakban állapította meg a borsókát, többnyire a belső szemhéjnak megfelelőleg.

Hogy a husvizsgálat pontosabb kivitele, a tüzetesebb borsóka-vizsgálat óta mennyivel kevesbedett az emberek szemében talált borsókák száma, mutatja Hirschberg statisztikája, a ki 1869—1885-ig 60,000 szem közül 70-ben talált borsókát, míg az 1885—1889-ig átvizsgált 30,000 szem közül csak egyetlen egyben látott borsókát. Zimmermann Agoston.

Még egyszer a „Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete.

A „Köztelek“ okt. 8-án megjelent 81-dik számának 1461-dik lapján „Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete“ czim alatt közölve van, hogy a válságba jutott szövetkezetnek okt. 6-ikára összehívott rendkívüli közgyűlése a határozatképesség hiánya miatt nem volt megtartható; továbbá, hogy az értekezletté alakult gyűlés hangulata a további fenállás mellett nyilatkozott és hogy a földművelési miniszter a folyó évre 5000 frt államsegélyt helyezett kilátásba arra az esetre, ha a szövetkezet tagjai új üzletrészek jegyzésével, vagy az eddig jegyzett üzletrészek után, az alapszabályoknak megfelelő kétszeres jótállási összegekre történő betézetésből az év végéig 40,000 frt tőkét hoznak össze.

Az új rendkívüli közgyűlés, mely az azon megjelenők számára tekintet nélkül határozni fog, okt. 23-ára helyzetetett kilátásba.

Én is azok közé tartozom, a kik az üzlet tovább folytatását nemcsak kívánatosnak, de szükségesnek is tartják. Nem itélem el a vállalkozást az eddig elszomorítólag veszteség eredmény miatt, a feladatokat pedig a gazdaközönségre nézve igen fontosnak s éppen általa nyereséggel kivihetőnek tartom.

Mi a feladat. A gazdasági termékeket, különösen az élelmi czikkeket és főképp a fővárosi piacon, minden nyereséskedő közvetítés nélkül, minél közvetlenebbül első kézből juttatni a fogyasztóközönség kezébe. Gondolatnak is képtelenség, hogy ez éppen magok a termelők részéről veszteség nélkül lehetetlen volna; holott tény, hogy ennek a forgalomnak közvetítéséből ezer meg ezer kereskedő és kofa gazdag nyereséggel megél.

Mégis mi az oka, hogy a Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete az első mindkét évben veszteséggel dolgozott?

Nem ereszkedem a kérdés körül részletes bírálatba semmi irányban, csak az 1897. decz. 31-én lezárt első üzletévi hivatalos számadás főbb tételait emelem ki.

E számadás szerint ezen első év végéig volt a szövetkezetnek 218 szövetkezeti tagja, 380 aláírt üzletrészlettel, mely után 19,000 frt fizettetett be. Ez a szövetkezet alapítókéje, mely az alapítás költségeinek fedezetére, az üzlet berendezésére és forgalmi tőképp szolgált. Az árueledásból befolyt 152,487 frt 22 kr. Árueledásból fordított (eladott árueledásért kifizettetett) 132,108 forint 52 krajczár. Üzlethelyiség bére 6271 forint 91 kr személyzeti fizetések 9200 frt 35 kr. Üzleti költség 6788 frt 44 kr. Veszteség 15,515 forint 82 kr. 19,000 forint üzletrészletke, 152,000 forint árueledási érték valóban gyenge bizonyítéka a gazdaközönség támogatásának egy oly vállalat iránt, a mely első életéredékével, a gazdasági termékeknek lehetőleg első kézből közvetlen a fogyasztóközönség kezébe juttatásával foglalkozik. Az igazgatóság jelentése szerint az árueledási érték 200,000 frtnál feljebb a folyó második üzletévben is alig fog emelkedni.

Ezzel a szövetkezet csakugyan sem az élelmi czikke forgalmában, sem az árak megszabásában nem uralkodhatik a fővárosi piaczi felett, holott az volna egyik hivatása.

Miben fekszik a gazdaközönség e szembe-tűnő közönyösségének, részvétlenségének, hogy ne mondjam bizalmatlanságának oka?

Nem tudok szabadulni attól a meggyőződéstől, hogy ennek legfőbb oka a kezelési rendszerben van. A szövetkezet minden előre meg-egyezett ár nélkül egyedül bizományba veszi át a terméket, százalékos jutalékért történő elárusításra, s a költségek iránt megszámolás és eladás után való fizetés mellett. Ebből folyik, hogy a szövetkezetnek sem kikészítés, sem különbözö értékesítés tekintetében nincs szabad rendelkezési joga a beadott termék felett; mert a beadó, beadás után is speciális tulajdonosa marad termékének.

Ar, kikészítés és értékesítés tekintetében azután is rendelkezik azzal. De egyszersmind, hogy végeredményben mit kap érte, azt csak a tényleges eladás és az arra következő meg- számolás után tudja meg.

Igen szép és igazságos elv az papiroson: de nem a lehetőleg biztos haszonra törekedni hivatott gyakorlati életben, ahol még a főfeladat érvényesíthetőségénél is legtöbbször csak aggat.

A vásárcsarnokba kerülő termékek legnagyobb része olyan, hogy friss állapotban értékesíthető legjobb áron. De ha megtödul az egyenlő termékek szállítása: nem lehet mindent, mindenkor, friss állapotban értékesíteni; állás útján pedig könnyen értékesítkés és romlékonyság áll elő, amelynek okszerű ellensúlyozása csak árleszállítással, osztályozással, s különféle értékesítési móddal eszközölhető, amelyhez ismét a megbízott részére bizonyos szabad rendelkezési jog szükséges.

Nem vitatom, hogy még a nagyon korlátolt rendelkezési jog is, hasonló ügyekben mennyi visszaélés, mennyi elégedetlenség, mennyi elkedvetlenedés és visszavonulás okozója lehet. Tapasztalásból állíthatom, hogy a főképp bizományi rendszerre alapított eddigi szövetkezetek, pinczeegyletek, fogyasztási szövetkezetek stb. nagy része, a tagoknak az eredménynyel való elégedetlensége s az ebből elő- állott bizalmatlansága következtében történt visszavonulása miatt szűnt meg.

Régen vitatom, vitattam a vásárcsarnok ellátó szövetkezet alakulásakor is, hogy ha állandó és biztos eredményt akarunk, akkor az ily szövetkezetek alakításában a bizományi rendszert alkalmas módon kapcsolatba kell hoznunk a szabad rendelkezési rendszerrel.

Ugyanazért az ily szövetkezetek az üzlet nagyságának megfelelő forgó tőkével alakítandók. E nélkül vezérszereplői hivatásuknak sem felelhetnek meg.

A forgó tőke arra szolgáljon, hogy a szövetkezet a terméket ne egyszerűleg bizományba jutalékért való értékesítés végett, hanem szabott árért, szabad rendelkezésre vegye át a termelőtől. Az átvételi szabott ár, legyen mindenkor a piaci mérsékelt középár. Ennek fele beadáskor azonnal készpénzben fizetessék ki a beadónak, hogy az termelésének bizonyos polgári jutalmul szolgáljon; másik felével pedig maradjon az illető üzletre a szövetkezetnek osztályos tagja s annak kulcsa szerint részesüljön az évi számadás lezárása után annak nyereségében és veszteségében.

Ezzel a módozattal azt nyerjük, hogy a termelő termékének mérsékelt árát minden körülmény közt készpénzben gyorsan megkapja. Ha egyelőre kevesebbet is kap, mint amennyire bizományba adás mellett szabta volna termékének árát; de állandó biztos bevétőt talál a szövetkezetben, amelytől még felülosztalékra is számíthat, mely mellett a romlatagság esélyétől s az áresökkenéstől sem kell félnie. A szövetkezet pedig előnyt talál abban, hogy teljesen szabad rendelkezési jogot nyer a termék felett. Azt friss állapotban osztályozva ott és akkor adhatja el, ahol és a mikor legjobban árt kap érte; amit friss állapotban megfelelő áron el nem adhat, arra a legjutalmazóbb s legegyszerűbb kikészítési és értékesítési módot, a legalkalmasabb időben alkalmazhatja; miután a körül a megbízó akarata sem aggat; végre ami fő, ily módozat mellett könnyebb, tisztább az üzlet ellenőrzése, az elszámolás s ment a kételkedés, elkedvetlenedés és a bizalmatlanság anyagától.

Ezt a módozatot ajánlottam figyelembe az október 6-diki értekezleten is.

Ott az az ellenvetés tétetett ez ellen, hogy ekképp a szövetkezetnek kétféle résztvevői lennének; t. i.: a tőkepenészek, akiknek befizetéseiből a forgótőke alakul és a termékeiket beadó termelők; e kétfeleség pedig sérti a szövetkezeti eszme tisztaságát, mely az ügy egyöntetűségének érdekében elkerülendő.

Nem tudom felfogni azon ellenvetés okadatoltságát és jogosultságát. Hiszen az üzletrészesek közt most is vannak egyszerű tőkepenészek, akik nem termelők s gondolatukban sincs termékbeadással venni az intézménynek hasznát; sőt termékbeadásra még a termelő üzletrészesek se kötelezvék; ellenben a szövetkezet termékbeadást nem tagoktól is fogad el most is, anélkül, hogy azoktól az üzletkockázatban részesülést követelne. Ha pedig a szükséges forgótőkét, mondjuk 100—150,000 frtot a termelők maguk is összehozzák, akkor e módozat mellett sem szükséges, hogy résztvevőül tőkepenészt ereszsenek maguk közé.

Sőt éppen ellentétben az ellenvetéssel, én éppen a szövetkezeti eszme érdekében állónak és még leghelyesebbnek azt tartanám, ha az ily szövetkezetekben mindazok egyesülnének, akiknek a kérdéses üzletforgalomban érdekük forog fenn; és így ne csupán az üzletrészbefizető, aki a szükséges pénzt adja és a termelő, aki az értékesítendő termékkel szolgál; hanem ezekhez legalább még a fogyasztó is, aki végeztel-jára juttatja a terméket, mely utóbbi egy megszabott közönséges összegben felül eső évi fogyasztása értékével részesülne a szövetkezet üzletének megfelelő tiszta nyereségében.

Igy egyesülne a legbiztosabb fizető és a legbiztosabb eladó a legbiztosabb fogyasztóval a forgalom terjedelmessé tételében, az általános közügy érdekében.

Galgóczy Károly.

A fenti cikket lapzártá után kaptuk s így nincs alkalmunk arra bővebben reflektálni. Azt azonban megjegyezni kötelességünknek tartjuk, hogy a szövetkezet működésének itt in-

dítványozott módja tulajdonképpen egy nyereséges üzlet alakítására alkalmas, holott a szövetkezetnek nem az a célja; hogy minél nagyobb osztalékot adjon, hanem, hogy üzletét folytatva, ezzel a tagok terményeinek jó értékesítésével legyen a gazdák segítségére. Ebből a szempontból itélve, a szövetkezet üzletének kifejlődése talán lassabbá válik, de biztosabb és realisabb alapon fogna nyugodni, a mi minden szövetkezetnél a első fokövetelmény. Sok szövetkezetünk éppen azért nem tudott boldogulni, mert egyszerre széles üzleti körre vetette magát, anélkül, hogy a kellő tapasztalatokkal bírt volna és az üzlet forszírozása ásta meg a szövetkezet sírját. *Szerk.*

IRODALOM.

Egyszerű gazdasági számvitel gyakorlati alapon.

Írta: *Suschka Richárd.*

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 1000 forint pályadíjjal koszorúzott pályamű. Budapest 1898. Ára díszes kötésben 3 frt.

Tíz esztendeig tartó vajudás után végre a napokban megjelent a gazdasági számvitelnek azon vezérfonala, melynek feladata, hogy a mezőgazdasági üzletben fekvő tőkék jövedelmességének pontos kimutatására s állandó ellenőrzésére s ezzel együtt a gazdálkodás eredményének megbíralására utbaigazítást nyújtson.

Az uralkodó felfogás szerint ezen követelményeknek csak a kettős számvitel tehet eleget, minélfogva a gazdasági számvitelt tárgyaló munkák legnagyobb része ezen rendszernek hódol.

Ha mindennek dacára szerzőnk az egyszerű számvitel rendszerét választotta ezt azért tette, mivel ez a rendszer a mezőgazdasági üzem gyakorlati köveleményeinek jobban megfelel, mint a kettős számvitel, de csak azon föltevés mellett, hogy az helyes elvek szerint szerveztetik s szerzőnk kiváló érdeme éppen abban rejlik, hogy e tekintetben a helyes irányt tényleg eltalálta.

A könyv elméleti része aránylag röviden van tartva, mindazáltal eléggé behatóan vannak abban a számvitel fontossága, feladata, kellekei, a könyvelés mesterszavai s a számviteli rendszernek tárgyalva s ami a fő, a lényeges kérdések könnyen érthetően és határozottan intéztetnek el. Kiemeljük ezek közül, hogy szerző számadási időszaknak nagyon helyesen a naptári évet ajánlja, holott számos gazdaságban még mindig a nyári vagy más terminushoz ragaszkodnak.

Szerzőnk tehát a fősúlyt a számvitel gyakorlati részére helyezte és ezt egy ezerholdas birtok részletes üzemtervével vezeti be, miáltal nemcsak egy rendszeres gazdasági üzemterv elkészítése iránt nyújt minden irányban mintául vehető példát, hanem ez az üzemterv egyúttal a tárgyaló számviteli rendszer bemutatására is konkrét alapot nyújt.

A következő fejezet nagyon alaposan a gazd. számvitel körébe tartozó összes számadások berendezésével foglalkozik. Minden egyes vezetendő könyvre nézve megtaláljuk itt az annak vezetésére szolgáló világos utasítást, a könyv végén pedig a számadási könyvek czélszerű berendezését feltüntető nyomtatvány-mintákat, konkrét tételekkel megvilágítva, úgy hogy ezek alapján bármely értelmesebb gazda számvitelét ezen rendszer szerint minden nehézség nélkül fogja berendezhetni és vezethetni.

Hogy pedig a szóban forgó számviteli rendszer a gyakorlat követelményeinek teljesen megfelel, mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy ez a rendszer több uradalmomban már huzamosabb idő óta áll alkalmazásban s mindenütt teljesen bevált, tehát a gyakorlat tüzpóráját is sikerrel kiállotta.

Nagy előnye ezen rendszernek, hogy az önkényes számokat és fiktív tételeket lehetőleg mellőzni iparkodik, ami az általa kimutatott jövedelmi eredményeket megbízhatóbbá teszi; csupán az épület- és holtleltárnál vét ezen elv ellen, minthogy szerző ezen számadásoknál, sőt még értékesebb tenyészállatoknál is az évi értékleirást ajánlja, holott mindenki tudja, hogy az évi elhasználásból eredő értékvesztés sem az épületeknél, sem a gépeknél, sem az állatoknál pontosan meg nem állapítható, a felvett tételek tehát fiktívek, sok esetben egészen hibásak s azért szintén mellőzendők, annál is inkább, mivel az elhasználás folytán bekövetkező valódi értékvesztés lassanként ugyanis nyilvánossá válik, amikor teljesen használhatatlanná vált épületek, vagy gépek a leltárból kimenesztetnek. Az értékleírás mellőzése által azonkívül egyszerűbbé is válik a holt- és épületleltár vezetése.

Egyébként azonban bátran állíthatjuk, hogy a könyvben javasolt számadási minták legnagyobb része olytén berendezésű, hogy a legtöbb nagyobb gazdaság igényeinek meg fog felelni.

Ezt különösen azért is kell hangsúlyoznunk, mivel a könyvben bemutatott 41 számadási minta szerint készített számadási nyomtatványok a „Köztelek” kiadóhivatalnál készen is kaphatók, ami a gazdát a rovatolás időtrábló munkája alól felmenti.

A szóban forgó munka tehát régóta érzett hiányt pótol és tudunkkal az első magyar mű, mely az egyszerű számvitel egész rendszerét felöleli és az ezen alapon készíthető zárszámadás iránt is teljesen megbízható tájékoztatást nyújt, minélfogva ezen kiváló gonddal egybeállított és kifogástalanul kiállított művet gazdaközöségünknek legmelegebben ajánljuk. *Hensch Árpád.*

„Köztelek Zsebnaptár” 1899-re. A „Köztelek Zsebnaptár” ötödik évfolyama, melyet *Rubinek Gyula* és *Szilassy Zoltán* az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” titkárai szerkesztenek, most jelent meg. Az új évfolyam ismét számos újítást, bővítést tartalmaz, amelyek ezen gazdasági Zsebnaptárt a gazdaközönség nélkülözhetetlen kézi könyvévé teszik. Különösen ki kell emelnünk, hogy a „Zsebnaptár”-ból a könyvvezetésre vonatkozó nyomtatványok ki vannak hagyva, melyek a rendszeres könyvvezetést ugysem helyettesíthetik, hanem helyettük a könyvvel minták és a szükséges pénzbevétel és kiadások, valamint a napszámok jegyzésére szükséges nagyobb számú rovatolt lap van beillesztve és a egyes természetű feljegyzések számára kiváltható tiszta lapokból álló jegyzőkönyv van csatolva. A Zsebnaptár szakbeli részénél a bazai viszonyokat szerzők gondosan szem előtt tartották, hogy ebben is különbözzenek a nálunk túlságosan elterjedt külföldi hasonló kiadványoktól. A Zsebnaptár bolti ára 2 frt. Az OMGE. tagok és a „Köztelek” előfizetői 1 frt 60 kr kedvezményes áron rendelhetik meg a kiadóhivatalnál.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

380. kérdés. Ujonnan építendő anyasertésolamban a fülkéknek alját illetőleg, mi czélszerűbb? Kitéglázní-e vagy csak egyszerűen homokkal kitéglíteni? *B. A.*

381. kérdés. Egy birkaakol leégett nád-fedele helyett új tetőt kell építtetnem. Kombinációba vettem az Aradi-féle vaslemezfödést, mely a „Köztelek” 1895. jul. 17-i 57-ik számában van röviden ismertette és számos előnnyel kecsegtet, de kérdés, vajjon az akolból felszálló és különösen télen a hideg lemezen nagy mértékben lecsapódó, szénsavval és ammóniákkal telített vízpára nem-e fogja

a vaslemezeket oxidáció által gyorsan tönkretenni és nem lesz-e az akor télen nagyon hideg, bár reá egyszerű deszkázott padlást tervezek. A miniumréteg megújítása belülről a szarufák és léczek miatt csak tökéletlen lehet és bár az egész fedés könnyen leszerelhető, azt minden bemázolásnál újra szétszedni és vissza felrakni, mégis csak költséges lenne. Attól is tartok, hogy a lemezekre leverődő vizpára onnan folytonosan alácsapegven, nem árt-e nagyon a fedélszékek és padlásdeszkáknak. Egyszóval: *Kérek szives szakvéleményt, vajjon a prakfalvi vaslemezek czélszerűen alkalmazható-e a juhakol fedésére?*

Budapest.

W. N.

Feleletek.

Sertésolak aljának kitöltése. (Felelet a 380. sz. kérdésre.) Kérdésére e lap f. évi 53-ik számában talál feleletet, ahol a kutyacizák alját behomokozni ajánljuk. Ugyanott a fiadztató többi részeinek legmegfelelőbb lepadlózásáról is szerezhet tájékozást.

Juhakol fedése vaslemezekkel. (Felelet a 381. kérdésre.) Ha juhállójára egyenest egy fémfedelet akar állítani, akkor az Aradi-féle vaslemezeket jó lélekkel ajánlhatom. Nagy kérdés azonban, hogy czélszerű-e egyáltalában fémfedelet választania. Én legalább istállóinkon jobban szeretem a cseréptetőt s ezek között első sorban a könnyű hornyos cserépekből készültet. A hornyos cseréptető először is jelentékenyen olcsóbb. Négyzetméterét 90—95 kron bárki is előállítja, míg a szóban forgó vaslemezfedést 170 frton alul lehetetlen szállítani. A fedélszék szerkezetében, méretezésében pedig különbség alig van, mert mindkét fedőanyag közel egy súlyu. Van ezenkívül még minden fémből készült fedélnek egy másik rossz oldala is. Télen a juhakol t. i. páratelt, gőzös szokott lenni. A gőzők a famennyezet repedésein keresztül a padlásra hatolnak s a hideg fémfedélre vízecseppek alakjában lecsapódnak. Ezt a nedvességet javarészt a deszkázat, a belévezetés szívja magába, mely ilyenformán nemcsak hogy maga megy tönkre, hanem még a bádóg stb. átrozódását is elősegíti.

Ez a magyarázata annak a sajtóságos körülménynek, hogy a bádófedelek istállók felett nem kívülről, hanem legtöbbször belülről rozsdásodnak át. A vaslemeznél — kivált ha még be is van festve — az átrozódás veszélye ugyan jóval kisebb, de azért a léczek, szarufák időelőtti elkorhadására — nézetem szerint — készek lehetünk.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei.	1475
Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete.	1475
Tárca.	
A régi világból. <i>Bárony István.</i>	1476
Növénytermelés.	
Néhány szó a zombolyázásról. <i>Christélyi Béla.</i>	1476
Állattenyésztés.	
A mangalicza-yorkshire keresztjezéről. <i>Linski József.</i>	1479
Lótenyésztés.	
Mirigykóron átesett, rossz kondícióju s feltűnően izzadó csikók.	1479
Állategészségügy.	
A borsóka előfordulása az ember és az állatok szemeiben. <i>Zimmermann Ágoston.</i>	1480
Levelszekrény.	1481
Vegyések.	1482
Kereskedelem, tőzsde.	1483
Budapesti gabonátőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Szeszüzlet. — A központi vásárcsarnok árujegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairól. — Állatvásárok: Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül).	1484

Szegedi kiállítás. A szegedi kiállítás növénytermelési főcsoportjának rendező bizottsága október hó 10-én alakuló ülését tartotta. Ezen ülésen a főcsoport elnökeül megválasztott *Cserháti Sándor* magyar-óvári gazdasági akadémiai tanár, a főcsoport biztosául *Szilassy Zoltán* OMGE szerkesztő-titkár. A csoport megalakulása után tárgyalás alá került a főcsoportnak alcsoportokba való osztása, valamint ezen alcsoportok tervezetének megállapítása. A főcsoportban a következő alcsoportok lesznek: 1. *szemestermények*, amelyek között különösen az alföldi viszonyok között főfontosságú szerepet játszó buza és tengeri lesznek legnagyobb kiterjedésben kiállítva. Ezen kívül a többi növények is fontosságukhoz képest megfelelő elhelyezést nyernek. A termények csoportjában magnemesítési eljárások külön bírálat tárgyát fogják képezni és ezek számára a főcsoport bizottsága a rendező bizottságtól külön díjak kifizetését kéri. Ezen alcsoportot *Cserháti Sándor* és *Rácz Imre* rendezik. A 2. alcsoport, *természetes takarmányok, azok magvai és abraktakarmányok*. Ezen csoportot *Thaisz Lajos* a budapesti vetőmagvizsgáló állomás asszisztense rendezi, sulyt fektetvén arra, hogy a természetes rétek és legelők flórája is bemutatva legyenek. A 3. alcsoport a *dohány*, a melyet *Kerpely Kálmán* debreczeni gazdasági tanintézet tanár fog össze állítani. Ez a különböző dohány fajtákra, dohányki-készítési eljárásokra, dohánymagtermelésre és egyéb a dohánytermelésnél fontos mozzanatokra fog kiterjedni. A 4. alcsoport, a *kender és len kiállítása*, melyet *Füredi Lajos* kender és lentermelési szaktanár fog egybe-állítani. Itt is suly helyeztetvén a különböző kenderfajtákra, valamint az egyes fajták magvaiból nyert különböző kenderterményekre. A 5. alcsoportnak a *rétöntözés és talajjavítás* van kitéve, ennek rendezésére az orsz. talajjavítási hivatal fog felkérni. A 6. alcsoport a *komló*, melyet *Csérer Lajos* komlótermelési szaktanár fog egybeállítani. A 7. alcsoportot az *agronóm geológiai munkálatok és a talajok* fogják képezni. Ennek összeállítására az agronóm-geológiai intézet fog felkérni. A 8-ik alcsoportot *tan- és kísérletügy* fogja képezni, amely főképpen az alföldi tangazdaságok és a földmivesséskolák működésének bemutatására és a kísérletezés terén eddig sikerrel végzett eredmények bemutatására terjeszkedik ki. Ezen kiállítás rendezése érdekében a földmivélsügyi miniszterium fog felkérni. A 9-ik alcsoportot, a *műtrágyák* kiállítása fogja képezni. Ebben az egyes műtrágyagyárak kiállítása mellett egyszersmind a műtrágyákkal elért eredmények feltüntetése tervezetik. A főcsoport határozata szerint az egész főcsoport kiállítása gyűjteményes alakban inkább a tanulások feltüntetésére, mint egyes kiállítók közötti versengés bemutatására fog szorítkozni. Minden egyes alcsoport biztosnak feladata lesz a részletes tervezetek alapján a kiállítás anyagát egybegyűjteni és összeállítani. Míg kereskedők, egyes gazdasági terményekkel foglalkozó czégek, valamint gyűjteményes kiállítások az említett főcsoport keretén kívül lesznek felállítva. A főcsoport egyúttal a rendező-bizottságnak javaslatot tett abban az irányban, hogy a Szeged városára és Szeged vidékére fontos és ezek kivételének anyagát képező termények és ipari készítmények (minők: paprika, tarhonya, hagyma) számára külön pavillon állítsák föl s ezen pavillonban a szegedi és szegedvidéki kiállítók külön versenyre bocsájtassanak. A főcsoport keretében ezeken kívül még külön sörárpá- és komlókiállítás rendezése is tervezetik.

A szőlészeti tanulmányuton résztvettek adománya *Erzsébet királyné szobrára*. Az OMGE. által f. év szeptember havában rendezett szőlészeti tanulmányut alkalmával a kiránduló társaság által befizetett részvételi díjakból fennmaradt 309 frt 41 kr. a társaság közös elhatározása folytán az *Erzsébet királyné szobor* alapnak adományoztatott; s ezt az összeget a

tanulmányut vezetője f. év október hó 8-án a Pesti első hazai takarékpénztárnál helyezte el.

A főváros részvénytársulatainak 1897. évi üzleteredményei. A múlt évben 14 új társulat keletkezvén és 6 megszűnvén, az év végével 223 részvénytársulat állt fenn 330.9 millió forint tőkével. 20 évvel ezelőtt a társulatok száma 62-től, tőkéjük pedig csak 68 millió forintot tett. A részvénytőke a lefolyt 20 év alatt a közlekedési vállalatoknál 620%, az iparos vállalatoknál 523%, a pénzintézeteknél 286%, a biztosítási vállalatoknál 130%-kal szaporodott. A tartalékok tekintetében a budapesti intézetek kedvezően állanak, a mennyiben a tőkének minden millió forintja után 266,000 frtnyi tartaléktőkével rendelkeznek. (Bécsben 219,000 forinttal.) Az osztalék magasságának megállapításánál a f. v. statisztikai hivatal kétféle számítást alkalmaz. Az első szokásosabb mód szerint az összes kifizetett osztalékok az összes befektetett tőkével állítatnak szembe, mi mellett az átlagos osztalék 7.4%-ot tesz, az átlagos osztalékok számítása azonban nem adja a helyes hű képet. Midőn ugyanis a kifizetett osztalék egész összegét a működő részvénytőkéhez viszonyítjuk, a mellett számon kívül maradnak azon veszteségek, melyeket az osztalékok ki nem fizető részvénytársulatok szenvedtek. Ez okból helyesebbnek látszik az az eljárás, hogy a nyereséggel dolgozó társulatok összes nyereségéből levonjuk a szenvedett mérleget mutató társulatok veszteségét is és csak az így maradt összegből, mely az összes részvénytársulatok tiszta jövedelmét képviseli, számítják ki az osztalék nagyságát. Így alapon aztán a pénzintézetek 9.2%-ot, az iparvállalatok 3.9%-ot, a biztosító-intézetek 6.0%-ot, a közlekedési vállalatok 8.7%-ot jövedelmeztek volna. Az összes részvénytársulatokat illetőleg azoknak átlagos osztalékát így alapon 6.3%-ban lehet megállapítani. 1889-ben 5 intézet zárta le mérlegét veszteséggel, 1890-ben 6, 1891-ben 10, 1892-ben 10, 1893-ban 14, 1894-ben 18, 1895-ben 38, 1896-ban 48, 1897-ben 49. Az összes részvénytársulatok az utolsó 20 év alatt a következő tiszta osztalékokat jövedelmeztek:

1878	8.0%	1888	6.7%
1879	9.9	1889	8.8
1880	7.6	1890	8.0
1881	7.2	1891	8.8
1882	8.6	1892	7.8
1883	7.9	1893	9.0
1884	7.8	1894	9.0
1885	7.2	1895	7.8
1886	7.4	1896	5.3
1887	7.7	1897	6.3

Marharakodó állomás engedélyezése. A földmivélsügyi miniszter a m. kir. államvasutak kezelésében lévő magyar északnyugoti helyi érdekű vasut vonalán, Pozsony vármegye területén fekvő *Bogdány-Selpöcz* állomást marharakodó állomásul engedélyezte.

Amerikai mezőgazdaság

Irta:

SZILASSY ZOLTÁN

az O. M. G. E. szerkesztő titkárja.

A 352 oldalas, finom papírra nyomott, 102 képpel díszített munka

bolti ára 4 forint;

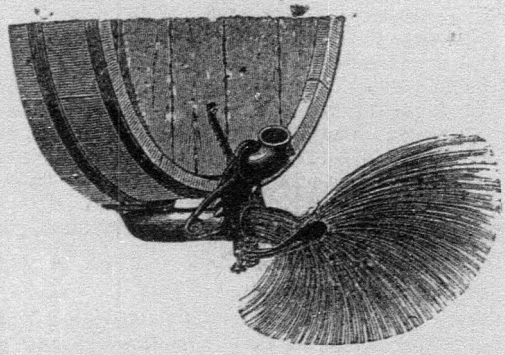
O. M. G. E. tagok és a „KÖZTELEK” előfizetői

3 frt 50 kr.

kedvezményes áron rendelhetik meg

a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

Trágyalé-szórócsapok
 I. sz. a hordó aljára erősíthető, darabonként frt 8.—
 II. sz. a hordó ajtóra erősíthető, darabonként frt 7.—
Legjobb minőségű kékgalicz buzapácsolásra
 100 kilogrammonként 24 frt.
 Mintákkal készséggel szolgál
Schottola Ernő
 Főüzlet: **Budapest.** Gyár:
VI. Andrássy-ut 2. VI. Révay-utca 16.
 (Fonciére-palota).
 Sörgőnyezim: SCHOTTOLA, BUDAPEST.

**„REMINGTON“
 IRÓGÉPEK
 VILÁGHIRŰEK.**

VALLÁS-és KÖZOKTATÁSÜGYI
 magy. kir. miniszter

Kivonat a
Hivatalos Közlöny-ből.
 „A vallás és közoktatás-
 ügyi magy. kir. miniszter a
 Remington írógépet (kapható
 Glogowski és Társa budapesti cégénél Erzsébet-tér
 16. sz.) az általi és egyáltalában a hazai tanít-
 tézetek részére leendő beszerzésre ajánlja.

**Festékpárna mellőzve. — 4-szeres billen-
 tyű 8-szoros helyett. — Legfinomabb
 acélszerkezet. — Közismert nagy tartós-
 ság. — Központi vezeték nélkül. — Tel-
 jes magyar és német billentyűzet. — Min-
 den betűnek csak 1 billentyűje. — Leg-
 nagyobb sokszorosító képességgel.**

A REMINGTON nagy sikerrel használják.
 A magyar huszár, horvát, osztrák, francia, angol
 orosz és az amerikai kormányok. — A magy. kir. bel-, a
 földmivelés-, az igazság-, a honvédelmi-, és a vallás- és
 közoktatásügyi miniszteriumok, — Fiumei kormányzóság,
 Magyar parlament. — Magy. kir. Államvasutak igaz-
 gatósa, M. kir. Államvasutak üzemeltetője, — M.
 kir. Államvasutak gépgyára, — Magyar Államias hitel-
 bank, — Ganz és Társa. — Budapesti székes főváros, Kir.
 tábla Budapest, Győr stb. — Gr. Károlyi Imre urad. igaz-
 gatósa, Mágocs. — Magy. Mezőgazdák szövetsége
 Bpest. Reé Jenő püspöki urad. bérli Veszprém. Dr.
 Kéler Zoltán, gróf Festetics urad. ügyésze Budapest, —
 Győri püspökségi központi iroda Győr. Osztr. m. Államv.
 társ. urad. igazg. Budapest. Zichy Nándor
 22. M. kir. Állami jószágigazgatóság Arad.
 Továbbá számtalan pénzügyes, gyárban, kereskedők-
 nél, iparkamaránál, ügyvédek, megyéknél, városoknál,
 közjegyzőknél, erdészeknél, íróknál, tanároknál, isko-
 lákban, uradalmaiknál stb. stb.

Remington írógépet kívánatra vételkötelezettség
 nélkül küldünk saját költsé-
 günkre az ország bármely részébe díjmentes be-
 mutatásra és az egyszerű kezelés begyakorlására
 bárhova ugyancsak saját költségünkre küldjük ki
 tisztviselőinket — Arjegyék bérmentve és ingyen.

**GLOGOWSKI és Társa BUDAPEST,
 Erzsébet-tér 16.**
 Remington írógépek és Edison-mimeographok kizárólag
 jogosított eladási telepe.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.
Budapesti gabonatözsde.
 (Guttman és Wahl budapesti terménybizományi
 cég jelentése.)
 Budapest, 1898. október 8-án.
 Az időjárás a hét első napjaiban még esős és
 boros volt úgy nálunk, mint az egész Közép-Európá-

ban, miközben a hőmérséklet is tetemesen csökkent. A
 hét vége felé már csak az északról, és Dél-Európából
 jelentettek nagyobb esőket, míg általában kiderült
 az égboltozat és melegebb idő következett be. Az
 esők csak a repézén nem tudtak már lendíteni.
 Tönkretette a szárazság a felszántott területeket be-
 vetették buzával, mely az utóbbi napokban már szé-
 pen keletet. A kukoricázás vége felé jár, de csak
 egyes vidékeken nyújt kielégítő hozamot. A répa és
 burgonyatermés csak közepesnek mondható.

A vizzállás továbbra is rendkívül alacsony és a
 hajózás nálunk mindenütt akadályokkal küzd. Az eddigi
 esőmennyiség a vizzállásra hatástalan volt és csak épen
 a száraz talaj megpuhítására volt elégséges. Nagyobb
 érdeklődésre, a promt áru meglepően gyér kínálata
 folytán a fogyasztás továbbra is teljes árat kényszer-
 rült fizetni.

Habár a kínálat későbbi szállításra sem sürgős
 a kereslet mégis sokkal gyengébb, mely körülmény
 azon tényben leli magyarázatát, hogy a legtöbb or-
 szág, mely tavaly szokatlan nagy behozatalra szorult,
 az idén kielégíthető terméssel dicsekedhetik. Így pél-
 dául Franciaország, mely tavaly rendkívül sok gabonát
 importált, az idén saját terméséből fedezheti szük-
 ségletét, de úgy lehet, hogy feleslege is maradjon. Angliá-
 nak a folyó champagnéban jóval kevesebb idegen bu-
 zára van szüksége mint a multban s Német és Olasz-
 ország is kevésbé szorult az importra mint tavaly.

Hogy monarchiánkba is kedvezőbbek a termés-
 viszonyok, mint egy esztendővel ezelőtt, felesleges
 ismételnünk. De még ha nem is jutna teljesen a ma-
 gunk terméséből, úgy ezuttal tagadhatatlanul nagyobb
 hozatalokra számíthatunk a keletről. Mivel e tényekkel
 szemben azonban különösen nálunk érezhető nagy-
 mérvben, hogy oly csekély készletekkel mehetünk az
 új üzletvébe át, mint már régen nem.

Az utolsó héten Európa felé uszó buzamennyiség
 szokatlan nagy: 1.170.000 quarterre rug multheti
 950.000 quarterrel szemben, tavaly ugyan e heti
 1.040.000 quarter ellenében. Európa behozatali szükség-
 letét hetenkénti 800.000 quarterre becsülik, s így az
 utolsó nyolcz nap hajóhozatala 370.000 quarter feles-
 leget mutat.

Következőekben az egész világ látható készletai
 quarterekben kifejezve 1898. október 1-én:

	1898.	1897.	1896.
Anglia felé uszik . . .	1.500,000	1.631,000	1.800,000
A száraztöld felé uszik . . .	1.130,000	1.440,000	1.260,000
Készletek Angliában . . .	900,000	1.000,000	1.500,000
francia ki- kötőkben	250,000	350,000	200,000
Készletek Párizsban . . .	50,000	85,000	200,000
Antwerpenben	70,000	275,000	115,000
Berlin, Danzig és Stettinben	25,000	85,000	55,000
Készletek orosz kikö- tőkben	600,000	1.000,000	1.000,000
Egész Európában	4.525,000	5.865,000	6.130,000
Látható készletek az Egyesült-Államokban Bradstreet szerint	2.400,000	4.720,000	8.500,000
Összeg 7.225,000 10.585,000 14.630,000			
Összeg 1898. szept. 1-én 5.697,000 7.641,000 12.657,000			

E kimutatásnál utalni kell azonban azon körül-
 ményre, hogy az amerikai látható készletek csökkent
 mennyiségével szemben, még a termelésnél levő, tehát
 nem látható buzamennyiség tetemesen föltulmálja a
 tavalyit.

Az orosz kormány 114 millió hektoliterre teszi
 Oroszország ideai buzatermését.

Mindenek előtt csak az angol piacra hatottak
 bázisát, a nélkül azonban, hogy az árak emlíésre
 méltóan csökkentek volna. Franciaországban csak futó-
 lagos benyomást tett a kormány kedvező aratási jelen-
 tése, s az irányzat ártartó maradt, ugyanigy Német-
 országban, bár a kedvezőbb hajózási viszonyok folytán
 tetemes hajóáru érhető rendeltetési helyére.

Ideiktatjuk egyben, hogy a new-yorki terménytözsde
 statisztikusa az amerikai tengertermést 1.889.146.000 a
 zabtermést pedig 703.896.000 bushelra becsüli ma meg-
 jelent október 10-én kelt jelentésében.

Nálunk az összes czikkekre jó vételkedv mutat-
 kozik és így kenyérmagvak, mint takarmány czikkek
 lényegesen emelkedtek. Buzában a forgalom is
 nagyobb mérvet öltött és a többi czikkeknél, csupán a
 kínálat korlátozottsága akadályozta az üzlet kiterjedését.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelent-
 hetjük:

Buza tekintettel a kedvező lisztkelendőségi
 viszonyokra tartósan jó keresletnek örvendett és a
 kínálat is megfelelően jó volt. Kezdetben ez ugyan
 gyenge maradt, a kereslettel arányban azonban
 fokozatosan nagyobbodott és tulajdonosok tekintettel a
 szilárd határidőpiacra, is árelőnyöket értek el. Hozzá-
 járul ehez, hogy az alacsony vizzállás a nagyobbodó
 hozatalok rövidesen bekövetkező lehetőségét is kér-
 dössé teszi. Az árak így tehát állandóan kb. 25 krral
 mm.-knt emelkedhettek és a forgalom is már rég né-
 lülözött 280,000 mm. mennyiségre jöhetett fel. A heti-

hozatal 234,000 mm. tesz ki. Külföldi buzákban a
 kínálat csak szórványos.

Rozs csak gyengén van kínálva. A vételek főleg
 a helyi fogyasztás részét és csak kisebb beszerzé-
 sekhez fordult: tekintettel a rozs rohamosan emelkedő
 határidő jegyzésére, azonban kénytelen volt a tulajdo-
 nosok 25-80 krral felemelt követeléseit figyelembe
 venni. A hét végével helyben 7.80 frt-ig és Budapest
 távolságában átvéve 7.60-65 frt-ig volt elérhető.

Arpa (takarm. és hántolási czélokra) szintén jó
 keresletnek örvendett. Hízalók és gyárosok egyaránt jó
 vételkedvet tanúsítottak és készséggel fizettek 20-30
 krral magasabb árat. Helyben és Budapest távolságá-
 ban átvéve 6.35 frt-ig volt elérhető. Állomásokon átvéve
 utóbbi időben csak külföldi számlára volt forgalom, míg
 a belföldi fogyasztás tartózkodott, jelenleg a külföld
 érdeklődése is csökkent és így a forgalom is kismérvű
 maradt. A multheti árjegyzések mindazontul alig váltó-
 ztak.

Zab elég bőven volt kínálva. A kereslet ugyan-
 csak kedvező maradt és az árak így szilárdan tartottak.
 Jobb minőségek 10 krral a multheti jegyzésnél drágáb-
 ban keltek el. Minőség szerint helyben 5.60 6.— frt.
 illetve 6.15 frt érhető el.

Tengeri ugyancsak 15-20 krral javult. Részben
 Kőbánya, részben elszállítási czélokra a helybeli vasut-
 hoz szállítva 5.35-45 frt között fizettek.

Olajmagvak. Készáru **kőposztarepce** 12.—13.—
 frton. **Bánsági repce** 11.25-12.— frton, **vadrepce**
 5.50-6.20 frton, **lenmag** 10.—10.50 frton, **gomborka**
 9.25-10.— frton.

Hüvelyesek: **Bab** (új) iránt az érdeklődés csök-
 kent és a külföldi kereslet is megszűnt. Trieur apró-
 szemű bab Gyöngyös-Félegyházán 7.25-7.50 frtot,
 gömbölyű Baja-Zomboron 6.75 7 frtot, barna bab Ka-
 locsán 5.90, Nagy-Károlyban 5.75 frton jegyez. **Köles**
 helyben 4.30 frton értékesíthető.

Vetőmagvak: **Vöröshere** kellemes és árában, ku-
 bár a forgalom még mindig gyenge, emelkedő új bá-
 náti vöröshereért 40.—42.— frtot, felvidéki árú
 45.50 frton. **Luczernát** 45.—52.—, **Muharmag** 5.50
 —5.65 frtot, **bükköny** 5.25-5.50. **Baltacim** 11.—12.
 frt között jegyez helyben.

Napi jelentés 1898. október 11.

Készbuza ma mérsékeltlen volt kínálva, ezzel
 szemben a kereslet is korlátozott volt. Elkelt mintegy
 25,000 mm. változatlan áron.

Eladatott:

Tiszavidéki:	100 mm.	81 kg frt	9.95	3 óra
	200 "	80 "	9.95	" "
	150 "	80 "	9.80	" "
	100 "	79 "	9.80	" "
	100 "	79 "	9.80	" "
	100 "	80 "	9.75	" "
	200 "	79 "	9.75	" "
	400 "	78 "	9.75	" "
	200 "	79 "	9.80	" "
	200 "	79 "	9.70	" "
	100 "	79 "	9.80	" "
	100 "	80 "	9.67	" "
	100 "	78 "	9.60	" "
	100 "	78 "	9.70	" "
	100 "	77 "	9.60	" "
	100 mm.	77 kg frt	9.60	3 óra
	100 "	77 "	7.55	" "
	200 "	76 "	7.60	3 óra
	100 "	80 "	9.80	" "
	100 "	79 "	9.75	" "
	300 "	79 "	9.90	" "
	100 "	78 "	9.60	" "
	100 "	77 "	9.60	" "
	450 "	78 "	9.77	" "
	250 "	77 "	9.77	" "
	250 "	77 "	9.77	" "
	100 "	77 "	9.40	" "
	1150 "	76 "	9.60	" "
	600 "	77 "	9.67	" "
	1309 "	76 "	9.62	" "
	1800 nim.	76 kg frt	9.45	3 óra
	100 "	82 "	9.80	" "
	100 "	81 "	9.82	" "
	100 "	80 "	9.82	" "
	150 "	79 "	9.75	" "
	100 "	79 "	9.75	" "
	100 "	79 "	9.75	" "
	200 "	79 "	9.65	" "
	10400 "	78 "	9.75	" "
	100 mm.	5.95 frt kp.		
	100 "	5.92 "		
	100 "	5.75 "		
	200 "	5.75 "		

Rozsban az üzlet változatlan, a forgalom csekély.
 Elkelt mindössze néhány waggon, melyekért 7.40-7.50
 frtot fizettek minőség szerint.

Arpa az utóbbi időben hanyatlott, csupán ta-
 karmányáru iránt van némi érdeklődés, melyek minő-
 ség szerint 6-6.40 frt-ig ab itt illetve Kőbánya kel-
 nek el.

Zab változatlan. Helyben 5.70-5.95 frtot ér el.
 Tengeri szilárd. Ab Budapest 5.35-5.55 frt-ig
 fizetik.

Határidők a valamivel szilárdabb külföldre ná-
 lunk is szilárdan indulnak, később azonban eladási
 kedv folytán hanyatlanak.

Déli, 12 órakot követve állanak:

	Kötetett.	Déli zárlat.
Buza okt.	8 85-86	
Buza márcz.	9 03-04	
Rozs	7 65-67	
Tengeri máj.	4 67-68	
okt.	5 30-40	
Zab tavaszra	5 80-81	

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszüzletben a hét elején az üzletmenet korlátozott volt és nagyobb kínálat folytán a szeszarak 13 krral olcsóbban záródnak. Elkelet finomított szesz nagyban budapesti gyárakból 55 frtig, vidéki gyáraktól 54-74 frton azonnali szállításra nagyban. Élesztő-szesz 56 frtig adozva.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyers-szesz e héten 18.50 frtig volt kínálva, de nagyobb üzlet nem létesült. Felsőmagyarországi állomásokhoz szállítva néhány tétel 16.75 frton kelt el december-február szállításra.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18.—18.25 forint.

Bécsi jegyzés 18.50—18.80 frt kontingens nyers-szeszért.

Prágai jegyzés 54.15—54.25 forint adozott és 18.25 frt adozatlan szeszért.

Triestini jegyzés 12.— frt kiviteli szeszért 90 százalék.

A kivitel e hét elején több tétel finomított szeszt vásárolt, mely Dél-Törökország felé lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak közül: Baja, Arad, 14 forinttal olcsóbban, a többiek változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 54.75—55.25 frt, élesztő-szesz 56.—56.25 frt, nyers-szesz adozva 54.—54.25 frt, nyersszesz adozatlan (ekontingens) 14.50—15.— frt, denaturált szesz 21.50—22.— frt. Kontingens nyersszesz —.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairol.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségeinek jelentése 1898. október hó 8-áról.

A gyümölcs salson üzleti forgalmunkat megkészt-szerelte, különösen alma és szilva érkezik vagonrakományonként, de mindamellett gyorsan talált elhelyezést. Azonkívül sertés és vadféle is beállott hús idő követeztében — nagy tételekben érkezik.

Téjtermékekkel azonban a felhozatal kisebb, melynek követeztében az árak szilárdabbak.

Eladtunk: borjút egészben 42—50, sertéshús 46—52, libahús 50—52 kr. kgya, csirke 45—50 kr. drbként, szarvas egészben 30 kr. nyúl 40—120, füstölt hús 100—110, füstölt kalbász 70—80 kr. kgykért.

Gyümölcs: fajalma 14—20, közönséges alma 6—12, körte 10—24, szilva 5—6, birsalma 16—20, szőlő 20—34 kgy. kgykért.

Tojás eredeti ládánként 37.50 frt. Tejtermékek: Tevaj 110—130, főzővaj 80—90, túró 10—14, tejföl 28—30 kr. kgykért.

Burgonya mely jelenleg keresett cikket képez vagonzámmra érkezik és 1.50—1.80 frt mmként talált elhelyezést.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1898. október 10-én.)

Hus. Marhabús hátulja I. oszt. 1 q frt 52—56, II. oszt. 48—52, III. oszt. 42—48, eleje I. oszt. 48—52, II. oszt. 42—46, III. oszt. 40—42, borjúhús hátulja I. oszt. 64—68, II. oszt. 60—64, eleje I. oszt. 58—62, II. oszt. 54—58, birkahús hátulja I. oszt. 38—40, II. oszt. 36—38, eleje I. oszt. 36—38, II. oszt. 30—36, bárány eleje I. oszt. 0—0, hátulja —, sertéshús magyar szalonnával elsőrendű 1 q 50—54, vidéki 40—45, szalonna nélkül elsőrendű 54—55, vidéki 45—50, sertéshús porkölt —, sertéshús szerb szalonnával —, szalonna nélkül —, sertéshús füstölt magyar —, idegen (vidéki) —, sonka nyers 1 kg. 80—100, füstölt belf. csonttal 1.0—1.10, csont nélkül 1.10—1.20, sonka füstölt kül. csont nélkül —, szalonna sózott 1 q 56.0—58.0, füstölt 58—63, sertézsír bordóval 61.0—62.5, hordó nélkül 58.5—60.0, kolbász nyers 1 kg. —, füstölt 60—80, szalámi belföldi 180—190, külföldi —, malacz szopós élő 1 db 0.00—0.—, tisztított 0.00—0.00.

Barnóli. (a) Élő. Tyúk 1 pár 1.10—1.35, csirke 0.60—1.20, káppan hizott —, sovány 1.20—1.80, réce hizott 1.40—2.40, sovány 1.00—1.40, lud hizott 4.00—6.00, sovány 1.60—2.60, pulyka hizott —, —, sovány 2.20—3.20. (b) Tisztított: Tyúk 1 db frt 0.—0.—, 1 kg. —, csirke 1 db 0.30—0.60, 1 kg. —, káppan hizott 1 db 0.—0.—, 1 kg. —, réce hizott 1 db 1.00—1.50, 1 kg. —, felkővér 1 db 0.90—1.20, lud hizott 1 db 2.20—3.00, 1 kg. 50—0.54, felkőv. 1 db 1.50—2.00, 1 kg. —, pulyka hizott 1 db 1.80—2.00, 1 kg. —, felkővér 1 db 0.—0.—, 1 kg. —, tudmáj 1 db 40—0.80, 1 kg. 1.20—1.50, ludzsír 1 kg. 1.0—1.20, idej liba 1 db —.

Hal. Élő. Harcsa 1 kg. frt 0.80—0.90, csuka 0.70—1.00, ponty (dunai) 0.40—0.50, süllő —, kecsge 0—0.0, márna —, 30—40, czompó 0.30—0.40, angolna 0—0—, apró kevert 0.16—0.25, lazac —, pisztráng —.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0.08—0.09, lefölözött 0.06—0.07, tejszín 0—0—, tejföl 0.20—0.30, tehénvaj (tea) 1 kg. 0.95—1.10, I. rendű 0.75—0.80, II. r. 0.50—0.60—, olvasztott 0.60—0.60, Margarin I. rendű 0—0—, II. rendű 0—0—, tehénturó 0.10—0.14, juhturó 45—48, liptói 0.48—0.60, juhsajt 0.48—48, emmenthali sajt 1.10—1.10, groji sajt 0.72—0.72.

Liszt és kenyérenemű. Fehér kenyér 1 kg. frt 15.0—18.0, barna kenyér 12.0—14.0, rozskenyér 11.0—11.0. Buzaliszt 00 sz. 1 q —, 0 —, 1 —, 2 —, 3 —, 4 —, 5 —.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 7—9, stoke-raui 22—33, borsó héjas magyar 6.00—13—, koptatott magyar 13—15, külföldi 17—24, bab fehér apró 7—8, nagy 8—10, szines 8.00—13.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 38.5—40.00 II. oszt. (1440 db.) 32.0—35.0, meszes —, orosz tojás 100 db. —, tea tojás 2.80—2.90, törött tojás 0—0—.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 1.00—4.00, 1 q 2—4.5, Petrezselyem 100 kötés 1.0—4.50, 1 q 2.00—4.00, zeller 100 drb 0.60—1.0, karalábé 1.0—1.60, vöröshagyma 100 köt. 1.00—2.50, 1 q 3—4—, foghagyma 100 köt. 1.0—1.4, 1 q 16—20—, vörösrépa 100 drb 0.40—0.80, fehérrépa, fejeskáposzta 2.0—6.00, kelkáposzta 100 drb 1.00—1.20, vörös káposzta 3—6—, fejjessaláta 0.50—0.80, költött saláta 0.0—0.00, burgonya, rózsá 1 q 1.70—2.00, sárga 1.80—2.20, külföldi —, fekete reték 100 drb 0.40—1.00, uborka nagy salátának 100 db 1.5—2.5, savanyítani való 100 db 0.0—0.0, savanyított 1.30—1.60, zöld papr. 10—0.7, tök főző 5—12.0, zöldbab 10—14.0, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. —, fejtett 1 lit. —, tengeri 100 cső 0.8—1.0, karfiol 100 db 3—15, paradicsom 1 kg. 0.04—0.08, spárga 0—0—, torma 1 q 6—16.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 14—20, köz. alma 6—10, fajkörte 14—24, közönséges körte 8—10, szilva magyaváló 4.0—6.0, vörös —, aszalt —, cseresnye faj —, közönséges 0—, meggy faj —, közönséges —, ringló —, barack kajszin —, őszti 10—24, dinnye görög nagy 1 db —0.00, kicsi —, sárga faj 0—0—, 1 kg. közönséges —, szőlő 1 kg. 0.25—0.40, csemege —, dió (faj, papirhéjú) 18—24, közönséges 14—14.5, mogyoró 15—28, gesztenye magyar 8—12, olasz 12—18, narancs messinai 100 db —0—0, pugliai 0.0—0.0, mandarin 0.00—0.00, citrom 0.80—2.40, füge borsós 1 q —, koszos 18—20, datolya 46—50, mazsolaszőlő 56—70, egres 1 lit. 0—, eper 1 kg. — kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30—60, II. rendű 20—28, csöves —, (száritott) —, köménymag —, borsókamag —, mák 1 q. frt 25—28, méz csurgatott 0.30—0.45, sejtékben 1 kg. —, szappan szin 20—25, közönséges —, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0.40—0.50, vörös asztali palackban 0.40—0.50, házi pálinka palackban —, ásványvíz palackban —.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1898. okt. 11. A székesfőv. IX. ker. előjáróság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozottait a szokott közönségből 165 szeker réti széna, 45 szeker muhar, 40 zsupszalma, 5 szeker alomszalma, 0 szeker takarmány-szalma, — szeker tengeriszár, 11 szeker egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 900 zsák szecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 230—340, muhar uj 260—330, zsupszalma 160—170, alomszalma 150—150, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmány-szalma —, tengeriszár —, luczerna 280—280, sarju 270—270, szalmaszecska 180—200, széna —, uj —, zabosbüköny 230—270. Összes kocsiszám 275, súly 247500 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. Október hó 11-én A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 295 drb belföldi, — db galicziai, — drb tiroli, 30 drb rugott élő borjú, — db élő bárány: 00 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 59 drb bécsi, — drb növendék borjú, — drb öltött bárány, — drb élő kecske.

A borjувásár hangulata élénk lefolyású volt.

Árak a következők: Élő borjúk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 34—49 frtig, kivételesen — 50 frtig sulyra, növendék borjú — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 18—24 frtig sulyra Öltött borjú: belföldi 66—70 frtig, tiroli — frt, galicziai — frtig, növendék borjú — frtig dbkint, öltött bárány 0—0— frtig, bécsi öltött borjú 50—60, kiv frtig sulyra. Élő bárány 0—0— frtig, kivételesen frtig élő kecske — frtig páronkint. Hizalt ürü —.

Budapesti juhvásár. 1898. október hó 10-án. (A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtott: Belföldi hizalt ürü 1505, feljavított juh 1063, kisorolt kos 157, kiverő juh 689, bárány —,

kecske —, boszniai —0, szerbiai 40, angol keresztetés 20, romániai — durvaszőrű — db. —.

Birkavásár vontatott lefolyású volt.

Árak a következők: Belföldi hizalt ürü 17.50—20 frtig páronkint, 20.5—21.50 frtig 100 kiló élősúly szerint, kiv. — frtig, feljavított juhok 15.0—17.— páronkint, 19.—20.00 frtig sulyra, kisorolt kosok 12.0—15.00 pár., kiv. frtig, kiverő juh 7.0—12.00 páronkint, 15—18.—, kiv. frtig sulyra, bárány, kecske —, kiv. — frt pár. angol keresztetés — pár., — suly, szerbiai 0.0—, boszniai 0.00—00.00 frtig páronkint, 100 kiló után — frt.

Bécsi vágómarhavásár. 1898. okt. 10. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 3904 db. Ebből magyar 315 db, galicziai 161 db, bukovinai 823, németországi 5203 db, hizott 2568 db, legelő 1017 db, fiatal 1618 db, ökor 3952 db, bika 536 db, tehén 554 db, kivél 1618 db.

Szombaton a vesztegvasárra 146 drbot hajtottak fel. Daczára ezen kismennyiségű felhajtásnak az irányzat még sem változott. Élénk keresletnek örvendtek a prima árak, mégis árjavulás alig 1/2 frttal volt csak elérhető. A középminőség és a legelőmarhák üzlete lanyha volt s a múlt heti árak is alig voltak elérhetőek. Prima ökorok élénk keresletnek örvendtek könnyen elértek a múlt heti árakat. A zárlat lanyha volt és nem adatott el minden.

Árak: prima magyar 36—39— (—) frt, szekunda 32—35 frt, tertia 27—31 frt. Galicziai prima 37—39— (—) frt, szekunda 32—36 frt, tertia 28—31 frt. Német prima 39—40.50 (—), szekunda 34—38, tertia 29—33 frt. Konzervökorok, 20—29— é. s., rosszabb minőségű — frt é. s. Bika 24—35— (0) frt é. s., tehén 19—32 frt és bivaly 17—21.00 frt é. s. (Kizárólagosan élősúlyra minden % levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kitüntetett árak ugy értelmesebbek, hogy egy és ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg-jaért p. o. 40 krt, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Egyes eladások: Magyar hizó ökorok. Eladók:

	Ar	Ar
Grubitsch Pál, Kópháza	34	32
Hacker Miksa, Sopron	35 1/2	35
Lederer Kálmán, Nagyvárad	39	—
Löwinger Sal., Nyöger	32	30
Moskovitz Ad., Nagyvárad	39	—
Neumann testvérek, Arad	39	35
Weisz M. & fia, Munkács	36	34

Erdélyi hizó ökorok. Eladók:

Czell Frigyes és fia, Brassó	38	35
------------------------------	----	----

Német hizó ökorok. Eladók:

Blau testvérek, Temesvár	41 1/2	39
Hacker Miksa, Sopron	38 1/2	37
Neumann testvérek, Arad	41	38

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztegvasár ezentul szombaton tartassék meg. A vesztegvasárra felhajtható állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendelkezésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzart megyék közül a következő vármegyék vannak tudóvész miatt zár alá helyezve és csakis ezen vármegyékből nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: Arva, Nyitra, Pozsony (Csallóköz határa kivételével), Trencsén és Liptó, továbbá Pozsony sz. kir. város és Mosony-megye Rajka-járása.

Bécsi szurómarhavásár. 1898. okt. 6-án. Felhozott: 3580 borjú, 1454 élő sertés, 866 kizsigereit sertés, 545 kizsigereit juh, 57 bárány.

A borjувásár lanyha volt, árak hanyatlottak. Kizsigereit sertések üzlete változatlan. A juh és bárány-vásár lanyha.

Árak kilogrammonként: kizsigereit borjú 40—60 kr., prima — kr., primissima — kr., élő borjú 32—38 kr., prima 40—46 kr., primissima 48—52 (—) kr., fiatal sertés 26—48 kr., kizsigereit sertés nehéz 52—58 kr., süléd 46—54 kr., kizsigereit juh 24—38 kr., bárány páronkint — kr.

Bécsi sertésvásár. 1898. okt. 11-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtás: 4553 lengyel, 5383 magyar sertés, összesen 7298 drb.

Az üzlet igen lanyha.

Ára különként élősúlyban fogyasztási adó nélkül: prima 47—49 kr, kivételesen — kr, közepes 45—46.00 kr, könnyű 42—44 kr, süléd 36—48 kr.

Bécsi juhvásár. 1898. okt. hó 6-án. Felhajtás 7341 db juh.

A juhvásár árai a nagy felhajtás követeztében páronkint 1 frtot vesztek el. Csupán a jó minőség tartotta meg mult heti árait.

Árak: export juh páronként 18—24—, kivét. —, raczka —, selejtes juh párkint 9—16— frt.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Déli 12 órakor következőleg állanak:

Table with 2 columns: Kötetett, Déli zárlat. Items include Buza okt., Buza márcz., Rozs, Tengeri máj., Zab tavaszra.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszüzletben a hét elején az üzletmenet korlátozott volt és nagyobb kínálat folytán a szeszárak 13 krral olcsóbban záródnak.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten 16.50 frtig volt kínálva, de nagyobb üzlet nem létesült.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18.—18.25 forint.

Bécsi jegyzés 18.50—18.80 frt Kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 54.13—54.25 forint adózott és 18.25 frt adozatlan szeszért.

Triestai jegyzés 12.— frt kiviteli szeszért 90 százalék.

A kivétel e hét elején több tétel finomított szeszt vásárolt, mely Dél-Törökország felé lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak közül: Baja, Arad, 14 forinttal olcsóbban, a többiek változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 54.75—55.25 frt, élesztőszesz 56.—56.25 frt, nyersszesz adózva 54.—54.25 frt, nyersszesz adozatlan (exkontingens) 14.50—15.— frt, denaturált szesz 21.50—22.— frt. Kontingens nyersszesz.

Az árak 10.000 literfokként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áraitól.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezetének jelentése 1898. október hó 8-án.

A gyümölcs-száron üzleti forgalmunkat megkésztetve, különösen alma és szilva érkezik vagonrakományként, de mindamellett gyorsan talált elhelyezést.

Tejtermékekkel azonban a felhozatal kisebb, melynek következtében az árak szilárdabbak.

Eladtunk: borjút egészben 42—50, sertés 46—52, libahús 50—52 kr kgja, csirke 45—50 kr drbként, szarvas egészben 30 kr, nyúl 90—120, füstölt hus 100—110, füstölt kalbász 70—80, kr kgként.

Gyümölcs: fajalma 14—20, közönséges alma 6—12, körte 10—24, szilva 5—6, birsalma 16—20, szőlő 20—34 kr kgként.

Tojás eredeti ládaként 37.50 frt. Tejtermékek: Teavaj 110—130, főzővaj 80—90, túró 10—14, tejföl 28—30 kr kgként.

Burgonya mely jelenleg keresett cikket képez vagonzáramra érkezik és 1.50—1.80 frt mmként talál elhelyezést.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1898. október 10-én.)

Hus. Marhahús hátulja I. oszt. I. q frt 52—56, II. oszt. 48—52, III. oszt. 42—48, eleje I. oszt. 48—52, II. oszt. 42—46, III. oszt. 40—42, borjúhús hátulja I. oszt. 64—68, II. oszt. 60—64, eleje I. oszt. 58—62, II. oszt. 54—58, birkahús hátulja I. oszt. 38—40, II. oszt. 36—38, eleje I. oszt. 36—38, II. oszt. 30—36, bárány eleje I. oszt. 0—0, hátulja —, sertésbús magyar szalonnával elsőrendű I. q 50—54, vidéki 40—45, szalonna nélkül elsőrendű 54—55, vidéki 45—50, sertésbús porkölt —, sertésbús szarv szalonnával —, szalonna nélkül —, sertésbús füstölt magyar —, idegen (vidéki) —, sonka nyers 1 kg. 80—100, füstölt bef. csonttal 10—11, csont nélkül 11—12, sonka füstölt külf. csont nélkül —, szalonna sózott I. q 56—58, füstölt 59—63, sertészsír bordóval 61—62.5, bordó nélkül 56—60, kolbász nyers 1 kg. —, füstölt 60—80, szalámi belföldi 180—190, külföldi —, malacz szopós élő I. db 0—0, tisztított 0—0—0.

Baromfi. Tyúk I. pár 110—135, csirke 0—0—120, káppan hizott —, sovány 120—180, réce hizott 140—240, sovány 100—140, lud hizott 400—600, sovány 160—260, pulyka hizott —, sovány 220—320. Tisztított: Tyúk 1 db frt 0—0, 1 kg. —, csirke 1 db 0—0, 1 kg. —, káppan hizott 1 db 0—0, 1 kg. —, réce hizott 1 db 100—150, 1 kg. —, félékővér 1 db 0—0, 120, lud hizott 1 db 220—300, 1 kg. 50—0.54, félékőv. 1 db 150—200, 1 kg. —, pulyka hizott 1 db 180—200, 1 kg. —, félékővér 1 db 0—0, 1 kg. —, ludmáj 1 db 10—0.80, 1 kg. 120—150, ludzsír 1 kg. 10—120, idej liba 1 db —.

Hal. Elő. Harcsa 1 kg. frt 0.80—0.90, csuka 0.70—1.00, ponty (dunai) 0.40—0.50, süllő —, kecsge 0—0.0, márna —30—40, czipópó 0.30—0.40, angolna 0—0—, apró kevert 0.16—0.25, lazac —, pisztráng —.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0.08—0.09, lefölözött 0.06—0.07, tejszín 0—0—, tejföl 0.20—0.30, tehénvaj (tea) 1 kg. 0.95—1.10, I. rendű 0.75—0.80, II. r. 0.50—0.60—, olvasztott 0.60—0.60, Margarin I. rendű 0—, II. rendű 0—0—, tehéntúró 0.10—0.14, juhtúró 45—48, liptói 0.48—0.60, juhsajt 0.48—48, emmentáli sajt 1.10—1.10, groji sajt 0.72—0.72.

Liszt és kenyérem. Fehér kenyér 1 kg. frt 15.0—18.0, barna kenyér 12.0—14.0, rozskenyér 11.0—11.0. Buzaliszt 00 sz. 1 q —, 0 —, 1 —, 2 —, 3 —, 4 —, 5 —.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 7—9, stoke-raui 22—33, borsó héjas magyar 6.00—13—, koptatott magyar 13—15, külföldi 17—24, bab fehér apró 7—8, nagy 8—10, szines 8.00—13.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 38.5—40.00 II. oszt. (1440 db.) 32.0—35.0, meszes —, orosz tojás 100 db. —, tea tojás 2.80—2.90, törött tojás 0—0—.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 1.00—4.00, 1 q 2—4.5, Petrezselyem 100 kötés 1.0—1.60, vöröshagyma 100 köt. 1.00—2.50, 1 q 3—4—, foghagyma 100 köt. 10—14, 1 q 16—20—, vörösrépa 100 drb 0.40—0.80, fehérrépa, fejeskáposzta 2.0—6.00, kelkáposzta 100 drb 1.00—1.20, vörös káposzta 3—6—, fejesaláta 0.50—0.80, kötött saláta 0.0—0.00, burgonya, rózsá 1 q 1.70—2.00, sárga 1.80—2.20, külföldi —, fekete retek 100 drb 0.40—1.00, uborka nagy salátának 100 db 1.5—2.5, savanyítani való 100 db 0.0—0.0, savanyított 1.30—1.60, zöld papr. 10—0.7, tök főző 5—12.0, zöldbab 10—14.0, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. —, fejtett 1 lit. —, tengeri 100 cső 0.8—1.0, karfiol 100 db 3—15, paradicsom 1 kg. 0.04—0.08, spárga 0—0—, tormá 1 q 6—16.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 14—20, köz. alma 6—10, fajkörte 14—24, közönséges körte 8—10, szilva magyaváló 4.0—6.0, vörös —, aszalt —, cseresnye faj —, közönséges 0—, meggy faj —, közönséges —, ringló —, barack kajszin —, ősz 10—24, dinnye görög nagy 1 db —0.00, kicsi —, sárga faj 0—0—, 1 kg. közönséges —, szőlő 1 kg. 0.25—0.40, esemege —, dió (faj, papirhéjú) 18—24, közönséges 14—14.5, mogyoró 15—28, gesztenye magyar 8—12, olasz 12—18, narancs messinai 100 db —0—0.0, pugliai 0.0—0.0, mandarin 0.00—0.00, citrom 0.80—2.40, füge bordós 1 q —, koszorús 18—20, datolya 46—50, mazsolaszőlő 56—70, egres 1 lit. 0—, eper 1 kg. — kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30—60, II. rendű 20—28, csöves —, (száritott) —, köménymag —, borsókamag —, mák 1 q. frt 25—28, méz csurgatott 0.30—0.45, sejtékben 1 kg. —, szappan szín 20—25, közönséges —, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0.40—0.50, vörös asztali palackban 0.40—0.50, házi pálinka palackban —, ásványvíz palackban —.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mesterutca, 1898. okt. 11. A székesfőv. IX. ker. előjáróság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozottait a szokott közlegekből 165 szeker rėti széna, 45 szekér muhar, 40 zsupszalma, 5 szekér alomszalma, 0 szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 11 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles sib.), 900 zsák szécska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: rėti széna 230—340, muhar uj 260—330, zsupszalma 160—170, alomszalma 150—150, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma —, tengeriszár —, luczerna 280—280, sarju 270—270, szalmaszécska 180—200, széna —, uj —, zabosbüköny 230—270. Összes koccsizám 275, súly 247500 kg.

Allatvásárok.

Budapesti szarvmarhavásár. Október hó 11-én A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 295 drb belföldi, — db galicizai, — drb tiroli, 30 db rugott élő borju, — db élő bárány; 00 drb belföldi, — drb galicizai, — drb tiroli, 59 drb bécsi, — drb növendék borju, — drb öltött bárány, — drb élő kecske.

A borjuvásár hangulata élénk lefolyású volt. Árak a következők: Elő borjuk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 34—49 frtig, kivételesen — frtig sulyra, növendék borju — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 18—24 frtig sulyra Öltött borju: belföldi 66—70 frtig, tiroli — frt, galicizai — frtig, növendék borju — frtig dbkint, öltött bárány 0—0— frtig, bécsi öltött borju 50—60, kiv frtig sulyra. Elő bárány 0—0— frtig, kivételesen frtig élő kecske — frtig páronkint. Hizlatt úrú —.

Budapesti juhvásár. 1898. október hó 10-án. (A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtott: Belföldi hizlatt úrú 1505, feljavított juh 1063, kisorolt kos 157, kiverő juh 689, bárány —,

kecske —, boszniai —0, szerbiai 40, angol keresztelés 20, romániai — durvaszőrű — db.

Birkavásár vonatott lefolyású volt. Árak a következők: Belföldi hizlatt úrú 17.50—20 frtig páronkint, 20.5—21.50 frtig 100 kiló élősúly szerint, kiv. — frtig, feljavított juhok 15.0—17— páronkint, 19—20.00 frtig sulyra, kisorolt kosok 12.0—15.00 pár., kiv. frtig, kiverő juh 7.0—12.00 páronkint, 15—18—, kiv. frtig sulyra, bárány, kecske —, kiv. — frt pár. angol keresztelés — pár., — suly, szerbiai 0—0—, boszniai 0.00—00.00 frtig páronkint, 100 kiló után — frt.

Bécsi vágómarhavásár. 1898. okt. 10. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 3904 db. Ebből magyar 315 db, galicizai 161 db, bukovinai 823, németországi 5203 db, hizott 2568 db, legelő 1017 db, fiatal 1618 db, ökr 3952 db, bika 536 db, tehén 554 db, bivaly 161 db.

Szombaton a vesztégyására 146 drbot hajtottak fel. Daczára ezen kismennyiségű felhajtásnak az irányzat még sem változott. Élénk keresletnek örvendtek a prima árak, mégis árjavulás alig 1/2 frttal volt csak elérhető. A középminőség és a legelőmarhák üzlete lanya volt s a mult heti árak is alig voltak elérhetőek. Prima ökrök élénk keresztköddés mellett könnyen elértek a mult heti árakat. A zárlat lanya volt és nem adatott el minden.

Árak: prima magyar 36—39— (—) frt, szekunda 32—35 frt, tertia 27—31 frt. Galicizai prima 37—39— (—) frt, szekunda 32—36 frt, tertia 28—31 frt. Német prima 39—40.50 (—), szekunda 34—38, tertia 29—33 frt. Konzervökrök, 20—29— é. s., rosszabb minőségű — frt é. s. Bika 24—35— () frt é. s., tehén 19—32 frt és bivaly 17—21.00 frt é. s. (Kizárólagosan élősúlyra minden % levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kitüntetett árak ugy értelmezendők, hogy egy és ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg-jaért p. o. 40 krt, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Egyes eladások: Magyar hizó ökrök. Eladók:

Table with 3 columns: Name, Ár, Ár. Includes Grubitsch Pál, Kópháza, Hacker Miksa, Sopron, Lederer Kálmán, Nagyvárad, Löwinger Sal., Nyőger, Moskovitz Ad., Nagyvárad, Neumann testvérek, Arad, Weisz M. & fia, Munkács.

Erdélyi hizó ökrök. Eladók:

Table with 3 columns: Name, Ár, Ár. Includes Czell Frigyes és fia, Brassó.

Német hizóökrök. Eladók:

Table with 3 columns: Name, Ár, Ár. Includes Blau testvérek, Temesvár, Hacker Miksa, Sopron, Neumann testvérek, Arad.

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztégyásárra ezentúl szombaton tartassék meg. A vesztégyására felhajtandó állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendelkezésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzárt megék közül a következő vármegyék vannak tudóvesség miatt zár alá helyezve és csakis ezen vármegyékben nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: Arva, Nyitra, Pozsony (Csallóköz határa kivételével), Trencsén és Liptó, továbbá Pozsony sz. kir. város és Mosony-megyé Rajka-járása.

Bécsi szarvmarhavásár. 1898. okt. 6-án. Felhozott: 3580 borju, 1454 élő sertés, 866 kizsigereilt sertés, 545 kizsigereilt juh, 57 bárány.

A borjuvásár lanya volt, árak hanyatlottak. Kizsigereilt sertések üzlete változatlan. A juh és bárányvásár lanya.

Árak kilogrammonként: kizsigereilt borju 40—60 kr., prima — kr., primissima — kr., élő borju 32—38 kr., prima 40—46 kr., primissima 48—52 (—) kr., fiatal sertés 36—48 kr., kizsigereilt sertés nehéz 52—58 kr., sülde 46—54 kr., kizsigereilt juh 24—38 kr., bárány páronkint — kr.

Bécsi sertésvásár. 1898. okt. 11-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtás: 4553 lengyel, 5383 magyar sertés, összesen 7298 drb.

Az üzlet igen lanya. Ára kilónként élősúlyban fogyasztási adó nélkül: prima 47—49 kr., kivételesen — kr., közepes 45—46.00 kr., könnyű 42—44 kr., sülde 36—48 kr.

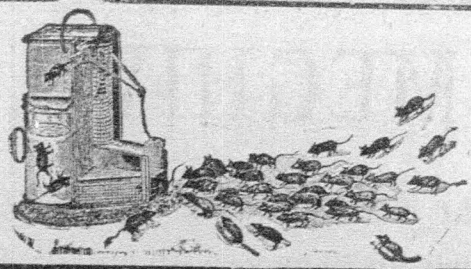
Bécsi juhvásár. 1898. okt. hó 6-án. Felhajtás 7341 db juh.

A juhvásár árai a nagy felhajtás következtében páronkint 1 frtot vesztettek. Csupán a jó minőség tartotta meg mult heti árát.

Árak: export juh páronként 18—24—, kivét. —, raczka —, selejtes juh párkint 9—16— frt.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszekesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Önműködő egér- és patkányfogók

BENDER SZABADALMA
 a légyeket jótállás mellett néhány nap alatt teljesen kipusztítják.
 Több ezer elismerés a hadsereg és a tengeri hatóságok, iparosok, gazdák, gazdák, malmok stb. részéről.
 Egérfogó darabja 1 frt 80 kr. - Patkányfogó darabja 13 frt.
 EGYSZERI KIADÁS! KARL BENDER I., WIEN, IV. F. ÖRÖKÖS ÖLTALOM!

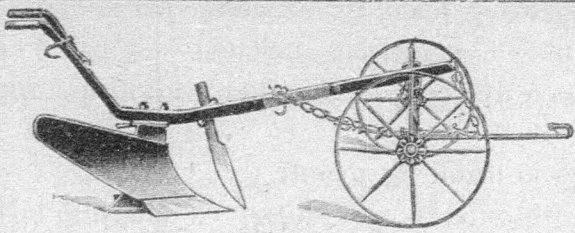
Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portómentesen)
 kapható kiadóhivatalunkban.

145717/98. CIL.

Hirdetmény.

Németország-Zimony átmeneti forgalom. (A díjazás II. pótlékának elhelyeztetése.)
 A fenti forgalom 1895. évi november hó 1-étől érvényes áru díjszabásához f. év november hó 1-én a II. pótlék lép életbe, mely ugyan felvett állomások díjtételeit, továbbá helyesbítéseket és módosításokat tartalmaz.
 Ezen pótlék a részleges vasútgazgatóságoknál 12 fillért megszerezhető.
 Kelt Budapesten, 1898. évi szeptember havában.
 A magy. kir. államvasutak, egyszersmind a többi kötelek vasút névben is.

Egy és több vasu egytetemes **aczélekeim és**
czukor-répa kiemelőimet

olcsó ár, **elsőrendű minőség** és czélszerű szerkezetüknél fogva országszerte legjobb hírnévnek és kelendőségnek örvendenek, minél fogva gyártmányaimra a t. gazdaközönség figyelmét felhívom.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgálók.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos ekegyára

Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 68.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

Az

„Unicum Drill”

egyetemes **sorhabetőgép** sokoldalú használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a legjobb hírnévnek és
 legnagyobb kelendőségnek
 örvend, minél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

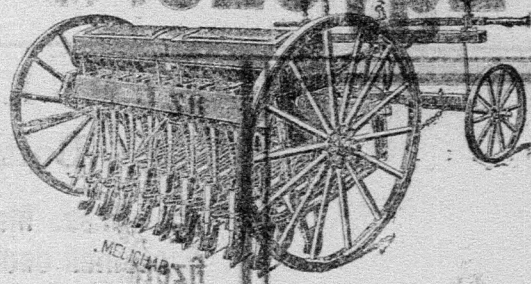
első helyet foglalja el.

Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szabadalmazott kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 68.

Megpróbálás vagy más gyártmánnyal való összehasonlítás végett gyártmá - yaimat a t. gazdaközönség rendelkezésére bocsátom.

Egyedüli specialis ekegyártással foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Egyedüli kizárólag sorhabetőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Árverési hirdetemény.

A bábolnai magy. kir. állami ménésbirtok tisztavéri simmenthali tehenészetéből származó:

15 db fiatal tenyészbika és

16 db számfeletti előhasi üsző

lesz f. évi október hó 20-án délután 1 órakor

a kis-bábolnai majorban megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladva.

Ugyanezen alkalommal s ugyancsak a kis-bábolnai majorban lesz a kishéri m. kir. állami ménésbirtok tulajdonát képező simmenthali tehenészetből

10 darab fiatal tenyészbika

is elárverezve.

Az árverés napján előzetes bejelentésre kocsik fog-nakrendelkezésre állani az ácsi (m. á. v.) és a nagy-igmándi (déli vasut) vasutállomásokon.

Az eladásra kijelölt tenyészállatok pontos leírása kívánatra megküldetik.

Posta- és távirdaállomás: Bábolna-Pusztá.
Bábolna, 1898. évi szeptember hó 28-án.

A bábolnai m. kir. állami ménésbirtok igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

6549

MEGHIVÓ.

A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének“
f. évi október hó 29-én d. e. 10 órakor, Budapesten,
az Alkotmány-utca 31. számú ház földszintjén
tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése az 1897. évi január 1-től 1898. évi június 30-ig terjedt üzletéről a zárómérleg bemutatásával és a nyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában.
4. Az alapszabályok megváltoztatása.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. A felügyelő-bizottság négy tagjának megválasztása és illetmények megállapítása.

Budapesten, 1898. szeptember 27.

Az igazgatóság.

MEGJELENT

az Országos Magyar Gazdasági Egy. kiadásában a

Suschka Richárd

(a magyaróvári gazd. akadémia intézője)

Egyszerű gazdasági számvitele,

az O. M. G. E. által 1000 frt pályadíjjal koszoruzott **pályamű.**

Bolti ára csinos vászonkötésben **3 frt.**

Az „Orsz. Magy. Gazd. Egy.“ tagjainak, illetve a „KÖZTELEK“ előfizetőinek csomagolva és az összeg előzetes beküldése mellett portómentesen megküldve **2 frt 30 kr.**

Megrendelések a „Köztelek“ kiadóhivatalába,

BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám alá intézendők.

Pályázati hirdetmény.

Szepesvármegye gazdasági egyesületének tulajdonát képező és Szepes-Daróc község határában fekvő kisérieti telepén

a kezelő gazdatiszti állás betöltendő

lévén: felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy minősítésüket, eddigi alkalmazásukat, életkorukat, nős vagy nőtlen voltukat és nyelvjártasságukat feltüntető kérvényüket, illetve bizonyítványukat a szepesvármegyei gazdasági egyesülethez címezve legkésőbb f. évi október hó 25-éig nyújtsák be. A megválasztott egyén köteles állását f. é. december hó 1-én elfoglalni.

Ezen állással évi 500 frtnyi készpénzfizetés, 12 hectli, rozs és árpa, 15 mm. burgonyajárandóság, napi három liter tej, természetbeni lakás és fűtés van rendszeresítve.

Lőcse, 1898. évi október hó 6-án.

6351

Szepesvármegye gazdasági egyesülete.

139892/CH/98.

Magy. kir. államvasutak.

HIRDETMÉNY.

Szász-osztrák-magyar vasuti kötelek.

Vonatkozással a Vasuti és Közlekedési Közlöny f. évi 99. számában 122864/98. szám alatt kiadott hirdetményre, köztudomásra hozzuk, hogy a II. rész közös fűzetéhez kiadandó II. pótlék nem f. évi október hó 1-én, hanem f. évi november hó 1-én lép életbe.

Budapest, 1898. szeptember hóban.

Magyar királyi államvasutak

Utánny. nem díjaztatik.)

egyszersmind a részes vasutak nevében is.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadonc csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galicja, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezáltal 500,000 darab; vadonc-állománya 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelőnek küld szállítványokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az főként a homoki szőlőtelepítőknek kincses háza azért, mert mint tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönb a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakódású vagy túlságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkövesházi hírneves telepéről valók. Ugy magasderék, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökörü fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblasítrés folytán 1-2-3-4 éves seltetett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krtól, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva főként nagybani telepítésekhez előcsőségük folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonca is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadoncok 1000-e azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-cím:

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája, Czegléd.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Pályázat.

Ahúrirott jószágfelügyelőségénél egy

gazdasági segédi

és egy

irnoki állás töltendő be.

Mindkettőre gazd. akadémiát vagy tanintézetet végzett nőtlen, keresztény egyének pályázhatnak csak és pedig az elsőre olyanok, kiknek már 3-4 évi gyakorlatuk is van s a fogalmazási és pénztárkezelési szakban jártasak, mert ezen állás irodai teendőkkel jár.

A gazd. segédi állás teljes ellátás s lakáson kívül készpénz és jutalékban circa évi 400 frt, az irnoki 250 forinttal díjaztatik s mindkettő kinevezés után azonnal elfoglalandó.

Kérvények önkezüleg irandók s vissza nem várható, hitelesítetlen bizonyítványmásolatokkal együtt **f. hó 20.ig az urad. jószágfelügyelőség** címére **Gyulaváriba** — Békésmegye — kéretnek. 6562

138165/98. sz.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága az 1899. évben szükséges 7000 q. kőolaj szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1898. évi október hó 18-ának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% legkésőbb 1898. évi október hó 17-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő. Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és kőolajra vonatkozó 39986/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségénél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módzatok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknaknak a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánásra postán megküldetik.

Budapest, 1898. szeptember hóban.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Megjelent

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai.

A zsebnaptár ára az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek“ előfizetőinek bérmentes küldéssel együtt **1 forint 60 kr.**

Bolti ára **2 forint.**

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének zárszámadása az 1897/8. üzletévről:

Mérleg-számla.

TARTOZIK	MÉRLEG-SZÁMLA				KÖVETEL				
VAGYON	frt	kr.	frt	kr.	TEHER	frt	kr.	frt	kr.
Pénzkészlet:									
Pénztár-számlán	3634	17			Szövetkezeti törzsrészj.-számlán	191600	—	241600	—
Utánvétel-számlán	2875	83	6510	—	Tartalékalap-számlán	50000	—	—	—
Váltókészlet:									
Váltó-számlán			178690	32					
Árukészlet:									
Fogyasztási áru-számlán	24951	36							
Mezőgazdasági gépek számláján	14236	50							
Magvak számláján	17554	97							
Gabona és erőtakarmány-számláján	7755	70	64498	53					
Adósságok:									
Személy-számlákon			504005	48					
Ingóságok:									
Felszerelési számlán			100	—					
Függő tételek:									
Letéti számlán			7065	—					
Összesen			760868	33					
					Alaptőke:				
					Hitelezők:				
					Függő tételek:				
					Egyenleg:				
					Rendelkezésre álló nyereség				
					Összesen				

Veszteség- és nyereség-számla.

TARTOZIK	VESZTESÉG				NYERESÉG				
VESZTESÉG	frt	kr.	frt	kr.	NYERESÉG	frt	kr.	frt	kr.
Személyzeti kiadások:									
Személyzeti fizetések számláján			48955	10	Rendelésre álló nyereség-számlán 1896. évről				
Folyó kiadások:									
Adó-számlán	9305	22			Rendes jövedelem:				
Üzleti költség-számlán	27685	94			Fogyasztási áru számlán	35768	90		
Posta, távirat- és bélyegköltség	2885	04	39876	20	Gabona- és erőtakarmány számlán	47857	99		
Leírások:									
Leírandó követelések számláján	5191	40			Magvak számláján	9474	22		
Felszerelési számlán	300	81	5492	21	Mezőgazdasági gépek számláján	25487	37		
Egyenleg:									
Rendelkezésre álló nyereség			38133	38	Biztosítási díjak számlán	2101	49		
Összesen			132456	89	Hizottállat bizományi számlán	998	73	121688	70
					Rendkívüli jövedelem:				
					Kamat-számlán				
					Összesen				

Igazgatósági jelentés: 1. A tagok létszáma: 615 tag 1916 üzletévről. 2. Az üzleti év folyamán kilépett: 19 tag 36 üzletévről. Kilépését bejelentette: — tag — üzletévről. 3. a) Befizetett üzletévről: 1916. b) Felmondott üzletévről: 36. — Evi összforgalom frt **24.183.694.75.**

Kelt Budapesten, 1898. június 30-án.

A könyvekkel egybehangzó.

Heller Oszkár
főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Gróf Széchenyi Imre <i>elnök.</i>	Gróf Andrássy Aladár <i>elnök.</i>	Barcsa Károly <i>ig. elnök.</i>	
Perczel Ferenc <i>lk. vezérigazgató.</i>	Brüll Mór <i>ügyv. igazg.</i>	Dr. Biró Lajos	Hajós József
Pinkovits József	Reuss Henrik	Gróf Széchenyi Bertalan	Tolnay Lajos
A felügyelő bizottság:			
Zachár Gyula <i>elnök.</i>	Koppély Géza	Pirkuer János	Renner Gusztáv.

143548/98. szám.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

(Osztrák-magyar-román vasúti kötélek.)

(A 3. sz. vas. kivételes díjszabás árucikksorozatának módosítása.)
Az osztrák-magyar-román kötéleki díjszabás II. rész 1. sz. füzet III. pótléka és 2. sz. füzet II. pótlékának b. oldalán a 3. sz. kivételes díjszabás részére foglalt c. sorozatnak szövege f. é. október 15-étől való érvénnyel következőképp módosítottatik:

E sorozat a vas, acél és öntött vasárak, mindenneműek, melyek az A és B sorozatok alá nem tartoznak, továbbá mindennemű gépek vasból, acézból vagy öntött vasból (gazdasági gépek és eszközök, illetőleg lásd a 4. sz. kivételes díjszabás).

Ezen cikkeknek, valamint a gépeknek tulnyomó részben vasból, acézből vagy öntött vasból kell állniuk, de vas, acél vagy öntött vason kívül más anyagból álló alkatrészeket is tartalmazhatnak. Utóbbiaknak azonban az illető cikkek, illetve gépek lényeges alkatrészeit kell képezniük, nem pedig csak azok kiegészítésére szolgálókat. Távirat- és villanyvilágításra szolgáló kábelek.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, a részleges vasutak nevében
(Utánnomat nem díjaztatik.)

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárság hivatalánál (Budapest Köztelek).

Árak:

nagyban waggon-rakományonként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendőek.

Működési ár 15 pengő 20 kr., ezen felül minden adó 2 kr., feltűnés botokkal 4 kr. Címek külföldi minden hivatásnál 20 kr. bányagilletek.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak megvárható és a munkadíjban terméssel, továbbá állami keresők és adók hivatásosai vételnek fel a kedveményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Az állások betöltésére vonatkozó ügy nagy, mint kis-hirdetéseket lapunkban ezen-tul csak a ezim kité-telével fogjuk kö-zölni, hogy ezáltal életet végül az esetleges vissza-éléseknek és a költséges levelezésnek.

Együttal félreérté-sek kikerülése végett tudatjuk t. olvasónk-kal, hogy kiadóhiva-talunk állás közzététel-sel nem foglalkozik s az üresedésben levő ál-lásokat nem tartjuk nyílván, csakis a be-küldött hirdetéseket közöljük lapunkban a megfelelő hirdetési díj előleges beküldése mel-lett.

A kiadóhivatal.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

A mágoesi uradalomban telepítés alatt álló 500 holdas szőlőtelepítő egy szőlőintézői állás betöltendő. Ezen állásra pályázhatnak olyan végzett gazdaságok, kik a fel-sőbb borászati tanfolyamot si-kerrel végezve, okmányokkal igazolják tudásukat, hogy az ameri-kai szőlőfajok tenyésztése, művelése, ojtványok nagyban előállítás és kezelésével leg-alább 3-4 évtől foglalkoztak s a szakmában teljesen jártasak. Fizetés megállapítás szóbeli tárgyalás után történik. Kér-vények minél előbb a Földm. iro-dába Csongrád-Mágoesra kü-lendők. 6505

Majoros

egy nagy uradalomban azon-nal felvételt. A magyar nyel-ven kívül a német vagy vala-mely szláv nyelv bírása meg-kívánthat. Németül tudók előnyben részesülnek. Folya-motványok a Ruma uradalom-hoz, Ruma, intézendők. 6555

Pályázat.

Nagyságos megyeri Krausz Lajos urkirályi tanácsos (Földm. megyei) Bodaki uradalomban egy gazdasági iróki állás van üresedésben, az állásra csakis nőien fiatal emberek pályáz-hatnak. Évi fizetés 600 ft., lakás, tüzelő és világítás. Meg-kívánthat a magyar és német nyelv szabad és írásban való tudása és jártasság a gazda-sági könyvtelben. Gazdasági intézetet végzett egyének előny-ben részesülnek. Pályázók kellő-en fizesse ki kérvényeket máso-ltában, melyek vissza nem adat-nak, e hó 10-ig nyújtásuk és a Bodaki (Földm. megyei) járási-intézéshez. Szántó Lajos, főszárművezető. 6563

Segédítési állás

betöltendő f. évi november hó 1-én a San-Marco hercegi ura-dalomban Nagykomlóson. Köve-telmények: magasabb gazd. tanintézetet végzettség, magyar nyelv szabad írásban, német ugyszint a román, vagy ez utóbbi helyett valamely szláv nyelv. Évi fizetés: 600 ft., 14 köb-méter fa, 300 liter bor és bu-torozott szoba. Folyamotvá-nyok — bizonyítványok — ok-mányokkal, melyek vissza nem küldetnek — San-Marco her-cegnek a Földm. megyei járási-intézendők az uradalmi központi-fosztartásig címre e Nagy-Komlóson, Toronálmegye. 6565

Tehenészethez

keresek gyakorlati fejű nőt vagy férfit, kinek a fejében teljesen gyakorlati tudás kell lenni, ezenkívül kötelessége az összes tejes öndevetket tisztán tartani. Bővebb felvilágosítást ad: N. Nalácz Géza, N.-Bácsa, u. p. Cs.-Keresztúr, Hunyadm. 6543

Segédítési.

illetve gazdai állás betöltendő. Szerény igényű pályázók aján-lataikat küldjék be Dr. Strasser Imre urhoz, Polgárdi. 6532

A lapispataki

2000 holdas uradalom (Kassa mellett) részére egy keresztény, nős, középkorú számtartó (intéző) keresetlik. Kelljenek a következők: 1. A 10 nyelvbeni tökéletes jártasság és annak beszélése. 2. Szorgalmmal párosult becsületesség. 3. Erős, egészséges testalkat. 4. Gazda-sági ismeretek mellett a szesz-gyártásban jártasság. 5. Több évről szóló kitűnő bizonyít-ványok. Fizetés 800 ft. és meg-felelő conventió. Folyamotvá-nyok intézendők Keczer Miklós es. és kir. kamarás u. hoz. Lapispatak, u. p. Lemes, rövid bizonyítvány kivonatokkal, melyek vissza nem küldetnek. 6541

Gépezs-kovács,

ki stabilgép kezeléséhez is ért, keresetlik január 1-ére. Fize-tés 600 forint, 12 hektoliter búza, 10 hl. rozs, 7 hl. árpa, 50 kő só, 3 hold föld, 8 méter tüzelő, naponta 3 liter tej, sertéselgetetés, lakás. Tartoz-lik legényt és inast tartani. Ajánlatok bizonyítványok sála-tokkal ellátva küldendők: Gazdasági intézőség, Szilás-Báthás. 6596

ÁLLAST KERESŐK.

Egy

29 éves, nős tehénész gazda, ki a sárvári tejjárási szak-iskolát jó sikerrel végezte; a bika borjak kihirelését, a szarvasmarha leggyakrabban előforduló betegségeinek gyógykezelését éri; 5 évi lap-számattal bír, november 1-ére, esetleg január 1-ére állást keres. Cím: Bördy József, Sághegy, Szob (Hontm.). 6527

Intéző,

40 éves, kis családdal, kitűnő bizonyítványokkal, melyet nagy uradalmakból szerzett, felmondatlan állásban, január vagy február 1-re állandó, lehetőleg önálló állást keres. Jártas a szeszgyártás, czukorrépa és da-hánytermelés, állattenyésztés-ben, beszélt magyarul, németül és tótul. Szíves ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 6520

Bognár,

nőlen, 34 éves, ki az összes famunkában jártas, bármikor belépésre uradalomban állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6526

Gépezs,

szakfűtő, vas- és rézmunkás, összes szerszám berendezéssel, szorgalmat, 12 évtől egy urada-lomban töltött, éves állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6530

Képzett

gazdasz, több évi bizonyítvá-nyokkal s jó ajánlatokkal, 40 éves, nős, felmondatlan állás-ban, ki hosszú éveken át nagy uradalmakat kezel a legjobb eredménnyel, a gazdaság ösz-szes ágában, czukorrépa ter-melés, szeszgyártás, tejgyártás és állattenyésztésben teljesen jártas, több év óta 19000 holdas gazdaságot vezet, január 1-re vagy későbbre szerény igények mellett állandó alkalmazást ke-res. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalba kéretnek. 6521

Gazdatiszt

azonnali belépésre állást keres, ízr., nőlen 28 éves, kiszolgált számvevő tiszt, gyakorlatok-tól ment, ki nagyobb gazdasá-got már önállóan kezel és e-téren bő tapasztalatokkal bír. Szíves megkeresések a kiadó-hivatalba kéretnek. 6540

Intézői

állást keres egy a debreczeni gazdasági intézetet jó sikerrel végzett ízr. 35 éves egyén, ki 10 év óta egy 2300 holdas bir-tokot önállóan kezel, a gazda-ság minden ágában teljesen jár-as. Ajánlatok a kiadóhiva-talba intézendők. 6545

33 éves

ev. ref. vallású nős em. er ispáni állást keres újvőre, több évi jó bizonyítványokkal ellát-va. Cím a kiadóhivatalban. 6535

Földműves

iskolát végzett, 24 éves, nős, gyer-mektelen gazda, gazdaságban segédítéssel, gazdai, magtárolási vagy ehhez hasonló állást keres. Cím: Mágosi János, Bács-Doroszó. 6534

Tejgazdaságban

jártas nő, ki a tejgazdasági is-kolát végezte N.-Szécsényben, állását változtatni óhajtván, alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6559

Gazdasági

és tejgazdasági iskolát végzett, szőlőszőlés és borászati tanfo-lyamot hallgatott, több évi gyako laltal rendelkező tiszt állást keres azonnal. Cím a kiadóhivatalban. 6580

Állatorvosnak

uradalomba, avagy kézségi körbe ajánlko-znak egy 24 éves, keresztény, nőlen okleveles Állatorvos. Cím: Budapest, Cseméri-ut 46. szám, 32. ajtó. 6538

Tejjesen

megbízható végzett gazdasz, r. kath. kis családú, ki a ma-gyar, német és szerb nyelvet bírja, a gazdaság minden ágá-ban jártas, azonnal vagy január 1-re szerény feltételek mellett megfelelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6561

Gazdasági

tanintézetet végzett, nős, k. t. gyermek atyja, jelenleg egy na-gyobb uradalomban kezelőtől, felmondatlan állásban, 12 évi gyakorlatnal, állás-változtatni óhajlja; állattenyésztés, hizla-lás, dohány, czukorrépa és szeszgyártás terjedelmében ott-honos és az összes gazdasági teendőkben jártas. Szíves meg-keresések e lap kiadóhiva-talába kéretnek. 1005 szám alatt. 6553

Gazdatiszt,

(nőlen, izraelita) ki már nyó ez év óta nagyobb gazdaságokban főnöki megkezelésre meg-ködi, földműves-iskolát vég-zett s így egy gazdaság minden ágában teljes jártassággal bír, hasonló állást keres november 15-től vagy esetleg későbbi időpontra. Szíves ajánlatok levelel, "Szorgalmas" cím alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 6550

Földműves

iskolát végzett, 34 éves férfi mint major gazda avagy fel-tűvelő valamely gazdaságban alkalmazást keres. Szíves meg-keresések e lap kiadóhivatalba kéretnek, hol a cím is meg-tudható. 6548

Kitűnő

műkertész, ki a kertészetnek minden ágában jártas, egy a francia szőlő ültetést, gyü-mölcsfa tenyésztést, melegágyi és szabadban zöldség tenyész-tést, üvegázi növények, par-ki-ozást ért; 36 éves, nős, egy gyermekes, több nyelvet be-zélt, jó bizonyítványokkal ren-delkezik, állást keres. Cím e lap kiadóhivatalban. 6554

Alkalmazást

keres adal m. kir. földm. isko-lát végzett, 28 éves, nőlen, ki-szolgált huszárörrmester. Gazdasági ismeretek, földm. telen ölete nagyobb haszon-bérlőtől okmányában kitűn-tetve. Címre: Kovács Ferenc, Bács-Petrovosszóló. 6537

ÁLLATOK.

Igen szép, válogatott vörös-tarka simmenthal jellegű 1-2 (3) éves 6560

növendék ökör és üsző borjakat megvételre ajánlanak KLEIN ÉS SPITZER Kis-Czeelli kereskedők. Megrendelések egyrészes szerint bármikor is elfogadhatnak.

A kassai

gazdasági tanintézet berkshírei tenyésztőből származó eredeti disznók után minden koru berkshírei tenyész-disznók és mangollicák eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6540

VEGYESÉK.

Akácza.

Mayer Nándor bányi (Győr-m.) gazdaságában 6000 drb kifü-tetett való akácza, százsankint 8 frét s ugyanott 300 darab fekete dő darabonkint 20 kr-ért eladó. 6439

Szálás takarmány adagolására páratlanok a

egy próbapostacsomag 100 drb köcsögcsés portiókötél 1.90. 100 drb „Millenium” 3. utánvét mellett mindenhol bérmentve küldetik.

Egy

800 kat. holdon felült jól fel-szerelt és gazdasági épületek-kei jól beépített tagosított birtok, Bethlenben (Szolnok Doboka vármegye) azonnal, vagy 1899. Szt.-György naptól kezdve 6 vagy több évre bérbe kiadó. Feltételek megtekint-hetőek ugyanott tulajdonosnál. 6524

Eladó gyök.

szőlőajtványok Bajor József Állami följegyelt alatt álló szőlőtelepítő Rácz-almáson. Jégverésmentes l. oszt. szok-ványminőségű szőlőajtványok Ripáriai Portális, Vitis Solonis és Rupesstris Monticola alanyo-kon a következő fajokban: Chasselas Diane, cecquant, Chasselas rouge, Ezerszós Magyarország, Emléke, Ezerjő, Furmint, Kadarka, Kövidinka, Mézesfehér, Muscat Alexan-drine, Nagyburgundi, Olasz rizling, Passatutti, Szilanka-menka. 6443

Eladó széna.

1000 mázsa széna és 1000 m.-máza kitűnő minőségű sargu a putnoki vasúti állomásra szállí-tásra, méterházsámkint 2 frét eladó. Kivánatra préselve is szállítható. Felvilágosítással szolgál Zsory Barnabás, Dub-csány, u. p. Vadna, Borsod-megye. 6552

Haszonbérbe kiadó

Szolnok-Doboka vármegyében egy 1872 kat. holdas igen szépen berendezett birtok, esetleg teljes felszereléssel megvehető. Külön is eladó angol telivér és félvér ménes. 8 drb anyakozsa, 10 drb 4 éves belovagolt és 15 drb 1-3 éves csikó. Erdélyi faj gulya: 14 drb 5 éves és 10 db tehén, 15 drb 1-2 éves üsző, 10 drb 2-5 éves bika. Bővebb felvilágosi-tást ad a Réczke-Keresztúri gazdaság, postla: Pánczélesen. 6492

Szép

erős koronás **gyümölcsfák** eladó a Gróf Malláth-féle kertészetben Zavaron, Nagyszom-bat mellett. Almafák 40 kr., 100 db 35 ft. Körtefák 50 " " " 40 " másféle fa is kapható. Braun, főkertész. 6528

Alulirott

uradalom Bázos Temesmegyei birtokán 100 kat. hold tölgy-erdő eladatik letarolás céljá-ból írásbeli ajánlattal utján. A m. kir. államvasutak legkő-zelbői Állomása Remete, circa 7 km-t. távolságban van. Bő-vebb tudósításokkal szolgál az alulirott uradalmi hivatal. Báro Ambrózy Lajos és Gyula-féle uradalmi hivatal Temes-Remete. 6503

Járgány

két főrevert azonnali megvételre keresetlik. Ajánlatokat a kiadó-hivatal továbbít. 6504

Nagymennyiségű

időlen termései búza- és rozs-szalma eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 6500

Gyékény

ipari czélokra feldolgozható több ezer kéve jutányosan kapható a Nagymajorban (Posta Csege, Hajdúmegye.) 6498

Lóhere-magot

háromly nagy mennyiségben a legmagasabb áron vásárol ES FISCHER J. heremagkiviteli üzlete Budapest, Nagykorona-u. 18.

Lóhere-

és luczerna-mag 6418 legjobban értékesíthető HALDEK magkereskedésében Budapest, Károly-körnt 9.

Egy év a méhesben,

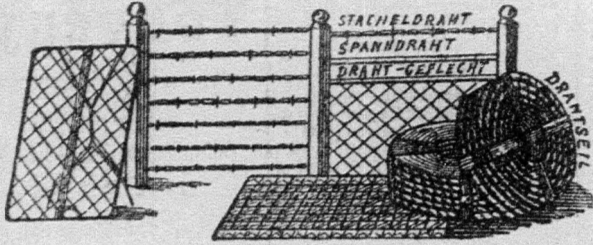
rövid gyakorlati uta-sítás modern méhes kezelésre. IRTA: THUYMER JÁNOS. Ára 1 keron, portómentesen 55 kr.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becs-érték alapján 20-60 év között időre závo-pásban. Bir-nkos felmondható bármikor pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyoli-tás 14 nap alatt. Konvertálás béklye- és illetékmentes. Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő czékis a telek-könyvi kivonat, kataszterter. Cím: Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, Váci-utca 39. Legnagyobb Ingatlan- és Jel-zálog-Forgalmi-Intézet a mo-narchiában, egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van

Gőzmivelés.
Nagyobb területek szántását gözekével
hajlandó vagyok elvállalni; építési
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez
Érdeklődők kéretnek, hogy alantli czimemhez forduljanak.
gőzsztártási vállalkozó
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld.

Gép-sodrony-szövetek,
czinkeztett szűrős kerítés-sodrony.

Kertek, erdőségek és vadparkok bekerítéséhez
ugyszintén mindenféle sodrony szövetek, baromfi-
udvarok, fűzásokhoz, tűzvédő-, ablak- és
rostélyzsövetek, homok- és kavics-szűrő, sod-
ronyszövet, kapuk, sodronykötelek mindenféle
szerkezetben és vasszerkezeteket általában szállít
a legjutányosabban.

Vassodrony és gépsodronyszövet gyár és
épület lakatos-műhely

Franz Schröckenfuchs
Waidhofen a. d. Ybbs.

Bekerítések gép-sodrony-szövettel nem kerülnek
többre, mint jobb anyagból készült fakerítések, e mellett
tartósak és minden térnek csinos urias jellegű adnak.
Költségvetések ingyen és bérmentve.

136140/98. CIII. szám.

HIRDETMÉNY.

Osztrák-magyar-osztrák határforgalom II. pótlék életbeléptetése a II. rész I. füzethez.
Fenti forgalomban 1895. évi augusztus hó 1-től érvényes II. rész I. füzethez
folyó évi október hó 1-től érvényes II. rész I. füzethez folyó évi október hó 1-én a
II. pótlék lép hatályba, mely módosításokat és kiegészítéseket tartalmaz.
Ezen pótlék példányai a részes vasutak igazgatóságánál 60 fillérért kaphatók.
Budapest, 1898. szeptember 21-én.

(Utány. nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes
vasutak nevében is.**Hirdetmény.**

Nagyméltóságú gróf Andrássy Géza ur parnói uradalma, Vécse gaz-
daságában ... u. p. Gálszécs, vasúti állomás: Tóke-Terebes —

f. hó 17-én d. e. 10 órakor
nyilvános árverésen fog eladatni:

57 drb. kiselejtezett és számfeletti
tehén,

10 drb. üzekedett 3 éves üsző,

23 drb. 1-2 éves üsző,

mindezek részint simmenthali, részint simmenthali kereszteséből származnak.
Az eladott marhák a vevők által azonnal átveendőek.
Árverés napján a S.-A.-Ujhely felől reggel 8³⁰ órakor T.-Terebesre
érkező vonatonál uradalmi fogatok várni fognak.
VECSE, 1898. október 4.

6544

Az igazgatóság.

Legujabb szerkezetű

szabadalmazott terményrosta

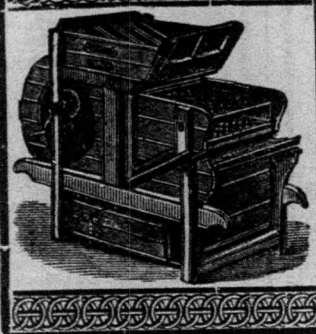
többzörösen első kiténtetést nyertek és minden gazdaságban a legjobbnak előismerve.

Legolcsóbb árak.

Az eddig látottakat felülmúlja ugy munka, minősége, mint egyszerű szerkezetében.

Kalmár Zsigmond, cs. és kir. szabad. különleges terményrosta gyára **Turkeve.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, (Köztelek).

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évi en.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf., BUJANOVICS SÁNDOR, DESSÉWFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL,
RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILÁSY ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND,
TELEKI SÁNDOR gróf.
Vezérigazgató: SZÖNYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdako-
zónság általános elismerése szerint egy a tűz-ront és a jel biztosítás terén hiven
megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközön-
ség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek
teljes megalégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövet-
kezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári béléssel; —
minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek
mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték
magnságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal
terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körút
8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

ELADÓ BURGONYA.

A mikosdi uradalomban a következő kitűnő minőségű, **egészséges,**
rostált burgonyafajok kerülnek nagyobb mennyiségben eladásra.

a) étkezési célra alkalmasak: **MAGYAR KINCSE,**
OEMICHEN,

b) vetőburgonya, mely magas keményítőtartalma (19-24%) szesz-
gyári célra és kiválóan alkalmas, u. m. a
fentiekben kívül: **HANNIBAL AMYLUM, HAMMERSTEIN,**
MAERCKER, SAXONIA. Ez utóbbiak **direct Nemetországból**
importált mag után lettek termelve s áruk a Zalabéri állomáson a
vevő zsákjaiban átvéve **frt 2-50 per q;** az előbbienek ára meg-
egyezéstől függ.

Megjegyzendő, hogy a **vetőburgonyafajokra előjegyzéseket is**
elfogadunk. Kőzelebbi felvilágosítás és minta az

Uradalmi intézőségénél kapható Mikosdon,

(per Zalabér, Vasmegeye.)

6507

134786/98. szám.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1899. évben, esetleg további két
évben szükséges 5-0 métermáza halmajolaj, 25-0 mtm. lenolaj, 80-0 mtm. terpentín-
olaj, bécsujhelyi, 600-0 mtm. terpentínolaj közönséges, 2800-0 mtm. lenolaj kenőceze
szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve leg-
legkésőbb 1898. évi október hó 25-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag
és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók ugyanitt a kötelező minőségi min-
ták is. Bántapénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1898. évi
október hó 24-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál
leteendő. Szállításra nézve mervadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási
és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az igazgatóság anyag és
leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségekénél és a hazai keres-
kedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fent-
nevezett anyag és és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kíván-
ságra postán megküldetik.

Budapest, 1898. szeptember hóban.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.